Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5234 ԱՊՐԻԼ 2/14 ՄԱՅԻՍ 1903 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 7 ՍԕԹԷՄԲԵՐ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5234

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ول» غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցo փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրանկ
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

Զատկի տօնը. — Տ. Կարապետ վարդապետ եւ իր մեկնումը. — Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին հոգաբարձութիւնը. — Գաւառ. Ժողովը կազմալուծուած. — Ցոբիլեանին հասոյթը վճռելի մէջ. — Տիկին Վառվառէ Իփլիքճեան. — Կարապետ էֆ. Ց. Քէրէսքճեան. —«Արեւելեան Մամուլ»ի մէկ զուռածին առթիւ:

ԻԶՄԻՐ, 15 ապրիլ

Ս. Զատկի շաբաթը, բաղդատմամբ նախորդ տարիներու, շատ աւելի հանդիսաւոր կերպով անցաւ հոս: Մելքիսեդեկ Սրբազան՝ բացի Ամենալաւի աբարողութենէն ու խթման երեկոյէն՝ ուրիշ օր եկեղեցի չիջաւ: Ժողովրդական խնդրանաց եւ Սրբազանին արտօնութեան վրայ, Զատկի օրը պատարագ մատոյց քաղաքս հիւր դտնուող Կարապետ վրդ. Տէր Կարապետեան եւ Ցարութեան վրայ հակիրճ քարոզ մը խօսեցաւ:

Հայրսուրբին ներկայութենէն խրախուսուած, Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիի Հոգաբարձութիւնը մեծ պատրաստութիւններ տեսած էր կանխաւ: Հոգաբարձութեան դործունէութեան չարժառիթը եղաւ Տ. Կարապետ Վ. Տէր Կարապետեան՝ որուն՝ Ս. Զատիկը Իզմիրի մէջ անցընելու համար պատրաստուած ժողովրդական հանրագրութիւնը պասալենցուց չար բերանները, որոնք վարդապետին անմիջական հեռացում մը կ'ուզէին, ճիշդ ներկայարեան հանդուցեալ Ծ. Վ.ի մասին ցոյց տրուած հակակրութեան պէս:

Տ. Կարապետեան հայրսուրբը դերեղմանատուն ալ հրաւիրուած ըլլալով՝ երեւելի անձանց դերեզմանները օրհնելով, ատոնց ամէնուն վրայ հակիրճ քարոզներ խոսեցաւ:

Ցարդելի հայրսուրբը, մեկնելէ առաջ, քաղաքիս երեւելիներու, բնակարանները այցելութեան երթալով՝ իր խորին շնորհակալութիւնը յայտնեց ամէնուն ալ, այն համակիր ընդունելութեանց ու հիւրասիրութեանց համար՝ զորս Իզմիրցին ցոյց տուաւ իրեն:

Գաղաքական Ժողովը փոխադարձաբար շնորհակալութիւն յայտնելէ յետոյ կարապետ վարդապետի, որ հաճեցաւ ժողովրդական փափաքանաց վրայ Զատիկը Իզմիր անցընել, երէկ պաշտօնագիր մը տուաւ իրեն՝ ուղղեալ առ Նորընտիր Ս. Կաթողիկոսն:

Կարապետ վարդապետ անցեալ շաբաթ օր Մէսամբրիի ընկերութեան շոգենաւով ճամբայ ելաւ, Սսոյ Սրբազան Կաթողիկոսին մօտ երթալու համար:

* * *

Գաւառական Ժողովի մասին մինչեւ այսօր դեռ բան մը չգրեցի եւ չպիտի ալ գրէի, եթէ մեր շաբաթական երկու տարիէ ի վեր գրածներուն կատարեալ ճշդութիւնը ապացուցանող կենդանի ապացոյց մըն ալ այս անգամ չի ներկայանար:

Պատմենք եղածը: Դաւ. Ժողովը 6 անդամներու ընտրութենէն յետոյ առաջին անդամ ըլլալով ի նիստ հրաւիրուեցաւ, բայց մեծամասնութիւն չունենալուն համար նիստը չկրցաւ կազմել: Անոր դիւանը երկրորդ անդամ հրաւիրեց ժողովականները, բայց նորէն մեծամասնութիւն չունեցաւ. միւս նոյն բանը եղաւ նաեւ երրորդ անդամին համար եւ արդիւնքը միշտ նոյնը մնաց: Ասոր վրայ եղելութիւնը կեդրոնին հաղորդելու ձայներ լսուեցան, նոր Դաւառական Ժողովի մը ընտրութեան ձեռնարկելու համար: Սրբազան Առաջնորդը, յայտարարեց թէ չորրորդ անդամ մըն ալ պէտք է հրաւէր ուղղել ժողովականներուն եւ այս անդամ ըսաւ թէ ինք պիտի հրաւիրէ բոլոր անդամները, ժողովը պիտի կազմէ եւ ինք ալ պիտի նախագահէ: Այս յայտարարութեան վրայ, Սրբազան Հօր կողմէ հրաւիրագրերն ղրկուեցան բոլոր անդամներուն:

Այս չորրորդ դիմումը իր նախորդները գերազանցեց դժբաղդաբար եւ որոշեալ ժամուն՝ Առաջնորդարանի սրահները ամայութեան դատապարտուեցան:

Այս առթիւ աւելորդ չենք համարիր երկու խօսք ալ մեր կողմէն ըսելու: Դաւառական ժողովը կազմալուծուած ըլլալով՝ վեց անդամներու ընտրութիւնն ալ ընկնած է ինքնին: Արդ՝ ուրիշ բան չի մնար ընել, բայց եթէ դիմել կեդրոնին, հրանդ խնդրելու նոր ընտրութեան համար. անդամ մը որ այդ արտօնութիւնը դայ Պատրիարքարանէն, վարչութեան առաջին գործը պիտի ըլլայ ընտրողական մասնախումբ կազմել, մասնախումբ մը բաղկացած ձեռնհաս անդամներէ:

* * *

Գրած էի թէ հիւանդանոցի Ցոբելեանէն գոյացած 530 ոսկիի դուռ հասոյթը վարչութիւնը առնել կ'ուզէ եղեր, հին պարաքերու վճարման յատկացնելու համար. ասոր դէմ բողոքած էի եւ որուն վրայ հիմնուելով Արեւելք ալ իր կողմէ մեզի իրաւունք տուած էր: Այս անգամ կ'իմանամ թէ Վարչութիւնը, մասնաւոր անոր ատենապետը՝ Պարտիզպանեան Վահան էֆ. տակաւին կը պնդէ թէ այդ դրամը պէտք է հին պարաքերու վճարման յատկացուի:

Նշան էֆ. Հարենց, անցեալները իր քով մնացած Ցոբելեանի հասոյթին մընացորդն ալ յանձնեց Տնտեսական Խորհուրդի դանձապետ Աղնաւորեան էֆ.ի, որով Հարենց էֆ.ի հետ առնելիք տալիք հաշիւ չմնաց:

Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը այդ տակին պէտք ունի. եւ երբ ուզէ, վարչութիւնը պարտաւոր է վճարել ամբողջութեամբ՝ տակոսներովը հանդերձ. այդ դրամին ապաւինելով է որ կարգ մը որոշումներ արձանագրեց. Հիւանդանոցին նոր ճեմիչներ չենելու. ներսական դրութեամբ լոգանքի սենեակներ հաստատելու. հիւանդաց գլխուն վերեւը ելեքտրական զանգակներ դետնելու, ամբողջ հիւանդանոցը իւղաներկելու եւ հուսկ ուրեմն մի սրսուն թոշակաւոր բժիշկ մը կարգելու եւն.: Եթէ վարչութիւնը տակի պէտք ունի, ահա իրեն միակ միջոցը. Հիւանդանոցին տարին 400 ոսկի կը վճարէ, մինչդեռ ծախքն է 1200 ոսկի. հիւանդներէ զատ՝ որոնց այսօրուան թիւը կը հասնի 50ի, կան նաեւ 45—50ի չափ անկարներ ու ծերեր որոնք Հիւանդանոցէն կ'ուտեն կը խմեն, կը հագուին առանց թոշակ վճարելու, ծերեր որոնք պարագաներ ու ազգականներ ունենալով հանդերձ ձրի կը ստանան ամէն բան. վարչութիւնը թող օգնէ հոգաբարձութեան եւ այդ անկարները ղրկէ իրենց պարագաներուն ու ազգականներուն մօտ: Այժմէն կ'ապահովցնեմ թէ փոխանակ 400ի, 200 ոսկիի կ'իջնէ հիւանդանոցի պիւտճէն: Ահա իրեն տարեկան 200 ոսկիի չափ մը:

Անդին Առաջնորդարանը կայ. անկէ ալ 200 ոսկի զեղչելը բան մը չէ: Ահա իրեն տարեկան 400 ոսկիի հասոյթ մը, ինչ իրար կ'անցնի, եւ Ցոբելեանի հասոյթին պոչէն քաշելու կ'ելլէ:

* * *

Ազնիւ Տիկին Վառվառէ Իփլիքճեանի մէկ աչքառու նուէրը արձանագրելու ուրախութիւնը ունիմ: Զատկի առթիւ Հիւանդանոցին եւ Ներսէսեան Որբանոցին 25ական պարկ ալիւր նուիրած է, երախտապարտ թողլով զիս եւ թեան այդ կրկին հաստատութեանց պատասխանները:

Ցիշատակութեան ոչ նուազ արժանի է քաղաքս գտնուող անտառաց եւ հանքաց ընդհանուր երկրաչափ Կարապետ Տիրան Ց. Քէրէսճեան էֆ., որ Զատկի առթիւ այցելելով Հիւանդանոց, տղոց ու աղջկանց որբանոցները եւ ուրիշ բարեպատակ հաստատութիւնները, անոնց ամէնուն ալ դրամական նուէրներ ըրած է:

* * *

Ամէն ինչ կախում պիտի ունենար այն եղանակէն, որով Հարնուա իր հարցումը պիտի ընէր: Իրաւ է որ կը սիրէր ժընըվիւէվը, բայց այդ փառաւոր ամուսնութիւնն ալ փախցնել դործին չէր գար: Փոխանակ մանրաման տեղեկութիւն պահանջելու, Բրիսթիանի առողջական ներկայ վիճակին վրայ միայն ծանրացող հարցում մը ըրաւ.

—Կրնա՞ք հաւաստել թէ Պ. Բրիսթիան Վէրնիէի այսօրուան առողջական վիճակը դոհացուցիչ է:

Տոքթ. Օկանը բէրտ չեչտով մը պատասխանեց.

—Անցած ամիս սրունդը խորտակուած էր, տեղը դրի զայն: Չի հաղար ալ եւս, լաւ կը մարսէ ու լեարդը հիւանդ չէ: Զինուորական ծառայութեան յարմար դատուեր է: Այսչափը կը բաւէ՞:

—Կատարեալապէս, յայտարարեց Հարնուա:

Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին Նորընտիր Հոգաբարձութիւնը, անցեալները 7500 ղրուշ ընթացիկ դրամ չանձնեց Տնտեսական Խորհուրդին, իբր անդրանիկ հասոյթ բանկալի. ասիկա դրաւական մը կը նկատեմ Հոգաբարձութեան գովելի գործունէութեան:

Այս առթիւ աւելորդ չենք համարիր երկու խօսք ալ մեր կողմէն ըսելու: Դաւառական ժողովը կազմալուծուած ըլլալով՝ վեց անդամներու ընտրութիւնն ալ ընկնած է ինքնին: Արդ՝ ուրիշ բան չի մնար ընել, բայց եթէ դիմել կեդրոնին, հրանդ խնդրելու նոր ընտրութեան համար. անդամ մը որ այդ արտօնութիւնը դայ Պատրիարքարանէն, վարչութեան առաջին գործը պիտի ըլլայ ընտրողական մասնախումբ կազմել, մասնախումբ մը բաղկացած ձեռնհաս անդամներէ:

* * *

Գրած էի թէ հիւանդանոցի Ցոբելեանէն գոյացած 530 ոսկիի դուռ հասոյթը վարչութիւնը առնել կ'ուզէ եղեր, հին պարաքերու վճարման յատկացնելու համար. ասոր դէմ բողոքած էի եւ որուն վրայ հիմնուելով Արեւելք ալ իր կողմէ մեզի իրաւունք տուած էր: Այս անգամ կ'իմանամ թէ Վարչութիւնը, մասնաւոր անոր ատենապետը՝ Պարտիզպանեան Վահան էֆ. տակաւին կը պնդէ թէ այդ դրամը պէտք է հին պարաքերու վճարման յատկացուի:

Նշան էֆ. Հարենց, անցեալները իր քով մնացած Ցոբելեանի հասոյթին մընացորդն ալ յանձնեց Տնտեսական Խորհուրդի դանձապետ Աղնաւորեան էֆ.ի, որով Հարենց էֆ.ի հետ առնելիք տալիք հաշիւ չմնաց:

Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը այդ տակին պէտք ունի. եւ երբ ուզէ, վարչութիւնը պարտաւոր է վճարել ամբողջութեամբ՝ տակոսներովը հանդերձ. այդ դրամին ապաւինելով է որ կարգ մը որոշումներ արձանագրեց. Հիւանդանոցին նոր ճեմիչներ չենելու. ներսական դրութեամբ լոգանքի սենեակներ հաստատելու. հիւանդաց գլխուն վերեւը ելեքտրական զանգակներ դետնելու, ամբողջ հիւանդանոցը իւղաներկելու եւ հուսկ ուրեմն մի սրսուն թոշակաւոր բժիշկ մը կարգելու եւն.: Եթէ վարչութիւնը տակի պէտք ունի, ահա իրեն միակ միջոցը. Հիւանդանոցին տարին 400 ոսկի կը վճարէ, մինչդեռ ծախքն է 1200 ոսկի. հիւանդներէ զատ՝ որոնց այսօրուան թիւը կը հասնի 50ի, կան նաեւ 45—50ի չափ անկարներ ու ծերեր որոնք Հիւանդանոցէն կ'ուտեն կը խմեն, կը հագուին առանց թոշակ վճարելու, ծերեր որոնք պարագաներ ու ազգականներ ունենալով հանդերձ ձրի կը ստանան ամէն բան. վարչութիւնը թող օգնէ հոգաբարձութեան եւ այդ անկարները ղրկէ իրենց պարագաներուն ու ազգականներուն մօտ: Այժմէն կ'ապահովցնեմ թէ փոխանակ 400ի, 200 ոսկիի կ'իջնէ հիւանդանոցի պիւտճէն: Ահա իրեն տարեկան 200 ոսկիի չափ մը:

Անդին Առաջնորդարանը կայ. անկէ ալ 200 ոսկի զեղչելը բան մը չէ: Ահա իրեն տարեկան 400 ոսկիի հասոյթ մը, ինչ իրար կ'անցնի, եւ Ցոբելեանի հասոյթին պոչէն քաշելու կ'ելլէ:

* * *

Ազնիւ Տիկին Վառվառէ Իփլիքճեանի մէկ աչքառու նուէրը արձանագրելու ուրախութիւնը ունիմ: Զատկի առթիւ Հիւանդանոցին եւ Ներսէսեան Որբանոցին 25ական պարկ ալիւր նուիրած է, երախտապարտ թողլով զիս եւ թեան այդ կրկին հաստատութեանց պատասխանները:

Ցիշատակութեան ոչ նուազ արժանի է քաղաքս գտնուող անտառաց եւ հանքաց ընդհանուր երկրաչափ Կարապետ Տիրան Ց. Քէրէսճեան էֆ., որ Զատկի առթիւ այցելելով Հիւանդանոց, տղոց ու աղջկանց որբանոցները եւ ուրիշ բարեպատակ հաստատութիւնները, անոնց ամէնուն ալ դրամական նուէրներ ըրած է:

Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին Նորընտիր Հոգաբարձութիւնը, անցեալները 7500 ղրուշ ընթացիկ դրամ չանձնեց Տնտեսական Խորհուրդին, իբր անդրանիկ հասոյթ բանկալի. ասիկա դրաւական մը կը նկատեմ Հոգաբարձութեան գովելի գործունէութեան:

Այս առթիւ աւելորդ չենք համարիր երկու խօսք ալ մեր կողմէն ըսելու: Դաւառական ժողովը կազմալուծուած ըլլալով՝ վեց անդամներու ընտրութիւնն ալ ընկնած է ինքնին: Արդ՝ ուրիշ բան չի մնար ընել, բայց եթէ դիմել կեդրոնին, հրանդ խնդրելու նոր ընտրութեան համար. անդամ մը որ այդ արտօնութիւնը դայ Պատրիարքարանէն, վարչութեան առաջին գործը պիտի ըլլայ ընտրողական մասնախումբ կազմել, մասնախումբ մը բաղկացած ձեռնհաս անդամներէ:

* * *

Գրած էի թէ հիւանդանոցի Ցոբելեանէն գոյացած 530 ոսկիի դուռ հասոյթը վարչութիւնը առնել կ'ուզէ եղեր, հին պարաքերու վճարման յատկացնելու համար. ասոր դէմ բողոքած էի եւ որուն վրայ հիմնուելով Արեւելք ալ իր կողմէ մեզի իրաւունք տուած էր: Այս անգամ կ'իմանամ թէ Վարչութիւնը, մասնաւոր անոր ատենապետը՝ Պարտիզպանեան Վահան էֆ. տակաւին կը պնդէ թէ այդ դրամը պէտք է հին պարաքերու վճարման յատկացուի:

Նշան էֆ. Հարենց, անցեալները իր քով մնացած Ցոբելեանի հասոյթին մընացորդն ալ յանձնեց Տնտեսական Խորհուրդի դանձապետ Աղնաւորեան էֆ.ի, որով Հարենց էֆ.ի հետ առնելիք տալիք հաշիւ չմնաց:

Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը այդ տակին պէտք ունի. եւ երբ ուզէ, վարչութիւնը պարտաւոր է վճարել ամբողջութեամբ՝ տակոսներովը հանդերձ. այդ դրամին ապաւինելով է որ կարգ մը որոշումներ արձանագրեց. Հիւանդանոցին նոր ճեմիչներ չենելու. ներսական դրութեամբ լոգանքի սենեակներ հաստատելու. հիւանդաց գլխուն վերեւը ելեքտրական զանգակներ դետնելու, ամբողջ հիւանդանոցը իւղաներկելու եւ հուսկ ուրեմն մի սրսուն թոշակաւոր բժիշկ մը կարգելու եւն.: Եթէ վարչութիւնը տակի պէտք ունի, ահա իրեն միակ միջոցը. Հիւանդանոցին տարին 400 ոսկի կը վճարէ, մինչդեռ ծախքն է 1200 ոսկի. հիւանդներէ զատ՝ որոնց այսօրուան թիւը կը հասնի 50ի, կան նաեւ 45—50ի չափ անկարներ ու ծերեր որոնք Հիւանդանոցէն կ'ուտեն կը խմեն, կը հագուին առանց թոշակ վճարելու, ծերեր որոնք պարագաներ ու ազգականներ ունենալով հանդերձ ձրի կը ստանան ամէն բան. վարչութիւնը թող օգնէ հոգաբարձութեան եւ այդ անկարները ղրկէ իրենց պարագաներուն ու ազգականներուն մօտ: Այժմէն կ'ապահովցնեմ թէ փոխանակ 400ի, 200 ոսկիի կ'իջնէ հիւանդանոցի պիւտճէն: Ահա իրեն տարեկան 200 ոսկիի չափ մը:

Անդին Առաջնորդարանը կայ. անկէ ալ 200 ոսկի զեղչելը բան մը չէ: Ահա իրեն տարեկան 400 ոսկիի հասոյթ մը, ինչ իրար կ'անցնի, եւ Ցոբելեանի հասոյթին պոչէն քաշելու կ'ելլէ:

* * *

Ազնիւ Տիկին Վառվառէ Իփլիքճեանի մէկ աչքառու նուէրը արձանագրելու ուրախութիւնը ունիմ: Զատկի առթիւ Հիւանդանոցին եւ Ներսէսեան Որբանոցին 25ական պարկ ալիւր նուիրած է, երախտապարտ թողլով զիս եւ թեան այդ կրկին հաստատութեանց պատասխանները:

Ցիշատակութեան ոչ նուազ արժանի է քաղաքս գտնուող անտառաց եւ հանքաց ընդհանուր երկրաչափ Կարապետ Տիրան Ց. Քէրէսճեան էֆ., որ Զատկի առթիւ այցելելով Հիւանդանոց, տղոց ու աղջկանց որբանոցները եւ ուրիշ բարեպատակ հաստատութիւնները, անոնց ամէնուն ալ դրամական նուէրներ ըրած է:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԱՆՇՐԱԺԵՇՏ ՊԷՏՔը

(Շար. եաբաթի թիւեն եւ վերջ)

Իրօք ո՞վ կրնայ մերմէ մը աւելի յաղող կերպով սովրեցնել տղուն պատիւը նախամեծար համարել դրամէն, սիրել իր նմանները, օգնել թշուառներուն. անոր ղեցուկները, ճաշակները ու կարծիքները դէպի գեղեցիկին առաջնորդելով, բարին ու ճշմարտին բարձրացնել անոր անմեղ հոգին: Ո՞ր դաստիարակ կրնայ հաւասարիլ մօր մը բարձրութեան, անոր բնական աղդեցութեան, անոր դորովին, անոր անձնուիրութեան:

Ճշմարիտ, անկեղծ կրթութիւնով մը օժտուած մայրն է միայն որ՝ փափաքուած յաղողութեամբ՝ կրնայ այդ բոլոր աղնիւ աղաղ զգացումներով չաղուած նախնական կրթութեան հիմը դնել մանուկ մտքերու մէջ, պահանջուած տակունութեամբ: Ո՛չ մէկ դասատու, ո՛չ մէկ դաստիարակ, եւ ոչ մէկ մասնագէտ — մասնակաւոր կարող է կատարելապէս յաղորդել այդ մեծ դործին մէջ՝ որքան մայրը, եթէ սա նախապէս պատրաստուած, դիտակցութիւնը ունենայ իր այդ բարձր կոչումին:

Մեր մայրերը ունի՞ն այդ դիտակցութիւնը.—Բրդուանթեմին հարցուցէք, անոր սրամիտ ու սիրուն գրիչը միայն կրնայ ամենէն ճշդիւտ ու համոզիչ պատասխանը տալ. ես ուրիշ հարցման մը պիտի պատասխանեմ:

Մեր աղջկանց վարժարանները ի վիճակի՞ են այդ դիտակցութիւնը ներշնչելու մեր վաղուան մայրերուն: Եթէ արտաքին չպարէն, պսպղուն երեւոյթներէն անդին նայելու սրատեսութիւն չպակսի մեզի, բնաւ չպիտի տատամսինք ժխտական պատասխան մը տալու: Թողունք գաւառական վարժարանները, ուր մեր աղջիկները հաղիւ հաղ կարդալ-գրել մը կը սորվին— անշուշտ կը հասկցուի որ խօսքս միմիայն մեր աղդ. վարժարաններուն համար է— ան ալ վարժարանէն ելելէն յետոյ մոռանալու պայմանաւ, այլ նոյն իսկ կեդրոնին մէջ, մեր կերդ. Ուսմն. Խորհուրդին քթին տակ գտնուած վարժարաններուն մէջ ոչ նկատողութեան առնուած եւ ոչ ալ մուտ գտած է մայր պատրաստելու ուսումը, մինչդեռ մեր աղջիկներուն, բաղդատաբար նուազ կարեւոր դիտութիւններ, օրինակի համար դրաճաչիւ, բընագիտութիւն, ընդհ. աղդաց պատմութիւն իրբ բոլոր մանրամասնութիւններովը, դէռ ինչեր ու ինչեր, — դաչնակ, պար, եւայլն կ'աւանդուին մեծ խնամքով, մոռցուելով, անտեսուելով ամենակարեւոր դիտութիւնը: Ասով հանդերձ՝ գաղափարակից չեմ ամէն անոնց՝ որոնք բոլորովին աւելորդ բաներ մը կ'ընդունին ատոնք մեր աղջիկներուն համար. որքան բաղմակողմանի հմտութիւնով մը օժտուած ըլլայ մայր մը, այնքան գերազանց կատարելութեամբ կրնայ ձեւակերպել իր դաւակներուն նկարագիրը. չէ՞ մի որ մեր աղջիկները, ամէն բանէ աւելի ու ամէն բանէ առաջ, «մայր» պիտի ըլլան, հետեւաբար, պէտք էր որ առաջին տեղը դրաւէր մայրական ուսումը անոնց վարժարաններուն մէջ:

Դարմանը, ճշմարիտ մայրեր պատրաստելու համար, Անուրանալի է թէ այս մասին Պոլսեցիք կը վայելեն կարգ մը առանձնաշնորհումներ, որոնցմէ կրնան օգտուիլ փափաքողները, սակայն մեզի, գաւառացիներուս համար, խնդիրը բոլորովին կը տարբերի. ենթադրենք որ մենք, գաւառացիներս ալ վերը չարուած ճշմարտութիւններուն արժէքը դնահատելով, մեր աղջիկները պահանջուած դաստիարակութեամբ օժտելու փափաքը ունենանք, ու այդ փափաքին իրագործմանը համար ամէն տեսակ զոհողութեանց ալ յանձնառու ըլլանք, բայց չէ՞ մի որ մեր առաջին քայլին մէջ իսկ պիտի ստիպուինք կանգ առնել առ ի չդոյէ վարժուհիի:

Մատի վրայ հաշուող բացառութիւնները յարգելով, մնացած մեծադոյն մասը չեմ գիտեր ի՛նչ միջոցով յաղողած են— Ստուգած դիտէ միրենք ալ անուշչ—մէյ-մէկ ոսկեզօծ վկայագիր ձեռք ձգել, կեդրոնին մէջ կամ դաւառները վաղել քանի մը փարա վատկելու դաղափարին խօրաղանուած, իրենց չոր ու ցամաք «ուղղական բան, սեռական բանի» միակ ապրանքին փոխարէն:

Ապահովաբար՝ քիչերուն անձանօթ ճշմարտութիւն մը կրկնած պիտի ըլլամ, երբ ըսեմ որ տոհմային կրթութիւնով օժտուած կարող ուսուցչուհիներու չդոյութիւնն է առաջին պատճառը դաւառներու մէջ կրթական գործին կաղն ի կաղ յառաջանալուն, որով ոչ միայն մեր աղջիկները կը տուժեն ժամանակով թէ դրամով, հապա, մանչերն ալ, ճշմարիտ մօր մը անկեղծ խնամքներէն զրկուած կ'ըլլան:

Վայրկեան մը առաջ մեր յիշած բացառութիւնները, թուով արդէն չատ քիչ, կեդրոնէն հաղիւ հաղ բաւէնուն, բնականաբար անմատչելի կը մնան գաւառացիներուս, դէթ վարձատրութեան տեսակէտով. իսկ կրթասիրական դարեւոյժաբութեամբ գաւառները գալու մեծ զոհողութեան յանձնառու եղողները, իրենց մաքի ողորմելի պաչարովը սակայն կտոր մը արդիւնք չկրնալ արտադրելէն զատ՝ փոքրանք ալ կ'ըլլան մեր գլխուն, միշտ արհամարհու, պժգանքոտ չեչտով մը մեր երեսին զարնելով դաւառական կեանքի միօրինակութիւնը, տափակութիւնը, անհամութիւնը, քաչչելով, ծաղրելով մեր հագուստ-կապուստը, Նիստուկացը, մեր ամէն սովորութիւնները, հոգ չէ թէ ատոնց մէջ գտնուին անանկներ, որոնք նուիրական սովորութիւններ եղած ըլլան, կը բաւէ որ ատոնց մէջէն պոլսական սանկ հով մը չգգուէ իրենց «մարքիզուհիի» ճաչակը.— Ա՜խ Պոլիսը..., առուտուն կ'արթննան Ալէմտաղին վնտռելու, իրիկունը կը քնանան Ճըռռոր Սուլին երգելու... օհ, ասոնք, այս պչրասէրները համեստութեան, պարզասիրութեան լրջութեան, տնարարութեան ոգին պիտի ներշնչե՞ն մեր աղջիկներուն:

Մէկէ աւելի հրապարակագիրներ քանի, քանի անգամներ հրապարակաւ յայտարարեցին թէ ստիպուած են լուռ մընալու, ամէն անգամ որ գաւառներէն իրենց կը հարցուի թէ գեղացի վարժուհիներ պատրաստելու համար Պոլսոյ ո՞ր վարժարանը ղրկեն իրենց աղջիկները: Ո՞ւր կրնային յանձնարարուիլ, մեր ո՞ր աղջկանց բարձրագոյն վարժարանը, ըսէք խնդրեմ:

Ակներեւ է որ չունինք այսօր այդպիսի հաստատութիւն մը. կիծու նախատինք մը չէ՞ սա ուղղուած ամէն անոնց հասցէին՝ որոնք այդպիսի ծրագիրի մը գործադրութեան ձեռնարկելու ամէն առաւելութիւն կը վայելեն. Ինչ, մինթէ Պոլսոյ մէջ կը պակսի այսօր ամէն յարմարութիւն ու դիւրութիւն ունեցող անձնուրութիւններ, մանաւանդ Տիկիններ, որոնք կարելին ընեն հոգալու համար, մասնաւորապէս գաւառացիներուս այդ անհրաժեշտ պէտքը:

Չեմ յիշեր ե՞րբ, մասնաւորապէս գաւառի աղջիկներուն բարձրագոյն կրթութեան դէթ մասնակի դիւրութիւն մը ընծայելու համար, բաւական գոհացուցիչ «Առաջարկ» մը կարդացինք Մասիս չաթաթթերթի մէջ, այն է «Բերայի Լուսաւեան վարժարանին աղջկանց բաժինը զօրացնել ու բանսիրներ հաստատել պատուաւոր ընտանիքներու միջոցաւ»:

Սակայն դիւրամատչելի առաջարկ մը ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ «Ձայն բարբառոյ յանապատի» կը մնայ: Ինչո՞ւ արդեօք մեր լրագրութեան մէջ երեւցած օդտաւատ առաջարկ մը, որքան ալ կարեւոր պակաս մը լրացնելու հոգամանքը ունենայ իր մէջ, դաղափար մնալու կը դատապարտուի անխուսափելիօրէն, եւ ոչ իսկ ուշադրութիւնը կը գրաւէ ամէն անոնց՝ որոնք ամէն յարմարութիւն ու դիւրութիւն կը վայելեն եւ որոնցմէ կ'ակնկալուի բնականաբար ամբողջ հանրութեան կրթական օդտին չուրջը դարձող գնահատելի առաջարկներու դործադրութիւնը: Սա աղջկանց բարձրագոյն վարժարան մը բանալու առաջարկի մասին, ի՞նչ պատճառներ ալ որ առաջ քչուին, բաւաւոր չեն կըրնար համարուիլ՝ լրջօրէն մտածող մտքերու առջեւ, այնքան ուղղակի այդ պէտքին անհրաժեշտութիւնը, որովհետեւ, այս պակասը անոնցմէ չէ, որոնք թեթեւ, ասեղի հարուածներով միայն կըրնան մեռնիլ. մեր կրթական գործին յառաջդիմութեան:

Թոխաս Պ. Մ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

ՍԽԱԼ ԿՐԿՆՈՑԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

(Շար. եաբաթի թիւեն եւ վերջ)

Հարկ չեղաւ չատ սպասել հոն: Թիչ յետոյ, միւս կողմէն, տեսնուեցաւ մանկամարդ կնոջ մը գալը: Պ. Բուսէլ խոկոյն ճանցաւ զայն. իր կինը՝ Ցանինն էր: Իր երեսը Ցանին ոդոլով մը ծածկած ըլլալով հանդերձ, դարձեալ կը ճանչցուէր: Ցանինի թիւ 12 կրկին տան դռնէն ներս մտաւ համարձակօրէն: Բնաւ իր չուրջը չէր նայեր, չէր ղգուշանար տեսնուելու երկիւղէն:

Պ. Բուսէլ հաղիւ քանի մը վայրկեան կրցաւ կենալ: Ակամայ համբերութիւնով մը, ուղղակի այդ տան առջեւ գնաց: Իր դայրոյթէն ու յուզումէն կը դողար: Հարցուց դռնապանին.

—Պ. Հիւպէր ո՞ր յարկին մէջ կը բընակի:

—Ներեցէ՛ք, պարոն, Պ. Հիւպէ՞ր կը հարցընէք թէ Պ. Բիւպէրը, որովհետեւ երկուքն ալ հոս կը բնակին:

—Հիւպէրը...:

—Ներեցէ՛ք, երբեմն թիւրիմացութիւն տեղի կ'ունենայ... անուններու նմանաձայնութիւնը.

—Ո՛չ... Պ. Հիւպէրը... Պ. Հիւպէրը...

—Շատ չաւ, ձեզ չյոգնցնելու համար հարցուցի. չըլլայ որ վչտանաք:

—Շնորհակալ եմ. ժամանակ չունիմ երկարօրէն խօսակցելու: Կ'ուզէ՞ք ինձի ըսել թէ ո՞ր յարկին մէջ կը բնակի:

—Ինկանաբար... բայց որպէս զի չի սխալիք...:

—Հասկցանք, հասկցանք, պիտի ըսէ՞ք սակայն:

—Երկրորդ յարկը... ձախակողմը...:

Պ. Բուսէլ սանդուխներուն ասպիճանները չորս չորս ցատկելով, վեր ելաւ: Զախ կողմի դրան զանգակին լարը փրրցընելու աստիճան քաշեց: Մանկամարդ սպասուհի մը՝ վազելով բացաւ դուռը: Անտարակոյս այս մարդուն սչքերէն վախցած ըլլալուն համար՝ ետ քաչուելով, հարցուց երկչոտութեամբ.

—Ի՞նչ կ'ուզէք, պարոն:

—Կը փոխարիմ տեսնել Պ. Հիւպէրը:

—Պարոնը զբաղած է հիմա:

—Վնաս չունի, քիչ մը թող անոնց դիտ ըլլայ:

—Անկարելի է զինքը տեսնել. եթէ կը փափաքիք, ձեր այցեւտանը զրկեցէք...:

Պ. Բուսէլ ալ եւս ինքզինքը զսպելու վիճակին մէջ չէր: Իսկոյն ներս մտաւ: Կարեւորութիւն իսկ չտալով վախէն փախչող սպասուհիին, յառաջացաւ: Դուռ մը բացաւ: Փոքրիկ սալոն մըն էր ան: Մարդ չկար հոն: Երբ ուրիշ դուռ մըն ալ բացաւ, հոն պարզուած տեսարանին հանդէպ՝ ապչեցաւ ու մեծ զարմանքով մնաց դրան սեմին վրայ:

Նկարչասենեակ մըն էր ան: Բազմաթիւ նկարներ, փոքրիկ անդրիներ եւ նկարչական առարկաներ կային:

Տիկին Ցանինի սը Բուսէլ լոյսի հանդէպ տեղ մը, շատ բանաստեղծական դիրքով մը նստած էր:

Նկարիչը, որ նախապէս զբօսարանին մէջ դնդմուռ կը խաղար եւ հիմա իր դդեստը փոխած էր, եռոտանին առջեւ, վրձին ի ձեռին, կ'աշխատէր Ցանինի կենդանագիրը նկարել: Իր քով կանգնած էին մանկամարդ կին մը ու փոքրատի աղայ մը, որոնք կը դիտէին նկարը:

Պ. Բուսէլ, այս տեսարանին հանդէպ, մէկ վայրկեանի մէջ ամէն բան հասկցաւ ու լայն չունչ մը առաւ:

Ցանինն, իր ամուսինը դրան առջեւ տեսնելուն պէս, տեղէն ցատկեց: Բոլոր հոն գտնուողները զարմանահար մնացած էին: Տիկին Ցանինի կատարեալ յուզումով կը հարցընէր իր ամուսնոյն.

—Ինչպէս եկար հոս... ինչպէս եկար:

Պ. Բուսէլ ալ եւս մտմտիտի վիճակ մը ստացած էր: Մեծ պաղալուռնիւնով մը պատասխանեց.

—Ո՛չ մէկ բանի համար: Պ. Հիւպէր զբօսարանին մէջ օխալմամբ իր կրկնոցը հագ

նել տալ ու վերադարձիդ անակնկալ մը պատճառել քեզի։ Ինչ որ է, չիրցայ յաջողիլ...

Այս խօսքէն յետոյ դիրար ներկայացուցին։ Նկարիչը, իր գոհունակութիւնը կը յայտնէր՝ այսպիսի զուգադիպութեան մը շնորհիւ Պ. Բուսէլը կարենալ ճանչնալուն համար։

Գ.

Քիչ մը յետոյ, ճամբան, Պ. Բուսէլ իր կնոջ կը յայտնէր իր բոլոր կասկածները։ Տիկին Ֆաննի կ'ըսէր.

—Ո՜հ, որչափ լաւ եղաւ... որչափ լաւ եղաւ... դուն լիովին զգացիր թէ շատ կը սիրեմ զքեզ։ Իսկ ես փորձով կրցայ հասկնալ թէ մոլեգնորէն կը սիրես զիս ճշմարտապէս կը նախանձիս։ Ինչ բարեբախտութիւն...։

Այս միջադէպը դեղեցիկ առիթ մը եղաւ անոնց երջանկութիւնն ամրապնդելու։

Կարին Թրգմ. Վ. ԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՁԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Միսիոնարներու պանանջումը։ — Մանչուրիոյ խնդիրը. —Ռուսական հերքումը։

Բէռլին, 28 ապրիլ. — Զէ-Զուանէն կը հեռագրեն ֆրանսական դեսպանատան թէ նանանգային իշխանութիւնները կարգադրեր են կաթոլիկներու պանանջումները՝ անցեալ տարուան դէպքերուն առթիւ։ Նանանգին մէջ կացութիւնը գոհացուցիչ է։ Մտոյգ աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, բոլորովին կարգադրուած են 1900ին Մանչուրիոյ, Մոնկոլիոյ եւ Ձինու մէջ պատահած Պոքսըրներու դէպքերուն առթիւ կաթոլիկներուն ունեցած պանանջումները։ Դեսպանատունը կը յայտարարէ թէ Ձինու ներսերուն կացութիւնը գոհացուցիչ է։ Դեսպանատունը նաեւ համամտութիւն կը յայտնէ Բուանկ-Բունկի եւ Բուանկ-Սիի նոր փոխարքաներուն անուանմանը։

—Շանկ-Հայ-Նանքինի երկաթուղիին վերաբերեալ պայմանագրութիւնը վաւերացնող կայսերական հրամանագիրը տակաւին չհրատարակուեցաւ, թէեւ բոլոր պայմանները լրացուցուած ըլլան։

Թոհիօ.—Ձի-Շիմպօ ճարտնական լրագրին Բէքինի թղթակիցը Բէքինի ռուս դեսպանէն իմացեր է որ Անգլիա ու Ճապոն բնաւ իրաւունք չունին Մանչուրիոյ խնդրոյն միջամտելու, վասն զի այդ երկու տէրութիւններէն եւ ոչ մէկը հոն զբաղմի կամ կեանքի զոհողութիւն ըրած է, մինչդեռ Ռուսիա մեծամեծ վնասներու ենթարկուած է թէ՛ դրամով եւ թէ մարդով։ Ռուս դեսպանը յայտարարեր է նաեւ որ Ճապոն պէտք է բաւականանայ Բորէայի մէջ ունեցած կացութեամբը, եւ զգուշանայ ձեռքը Մանչուրիոյ երկարելէ։ Ռուսիա որ ալ ճանաչուցած է Մանչուրիոյ մէջ իրաց կացութեան անվերջանալի հանգամանքն, որոշած է գրաւել Մանչուրիան կազմող երեք նահանգները։ Ճապոնի բոլոր լրագիրները միահաղոյն կը բողոքեն Ռուսիոյ այդ ընթացքին դէմ եւ ընդդիմութիւն մը կը ցուցադրուին։

Բեռլին.—Բոլորովին մտացածին են լրագիրներու հրատարակութիւնները այն նոր պայմաններու մասին զոր Ռուսիա առաջարկած ըլլայ Մանչուրիան պարպելու համար։ Այդ մասին Ռուսիոյ դիտաւորութիւնները փոխուած չեն։ Ձինու կառավարութեան հետ կարծիքներու մօտալուտ փոխանակութիւն մը կարելի է որ վերաբերութիւն ունենայ երկրին մէջ բարեկարգութեան ու անդորրութեան պահպանումը։ Դալով արտաքին վաճառականութեան, Ռուսիա բնաւ մտադիր չէ արգելքներ յարուցանելու անոր առջեւ։

Նիւ Եորք.—Բեռլինայուրէկն առնուած հեռագրի մը նայելով, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը յայտարարէ թէ Մանչուրիոյ մասին իրեն վերագրուած պանանջումներուն ամէնքն ալ չէ ըրած։ Նաեւ բացարձակապէս կը հերքէ այն լուրը թէ ինք պայման դրած ըլլայ որ մանչուրիական որ եւ է նոր նաւահանգիստ չը բացուի, օտար որ եւ է հիւպատոս չընդունուի եւ Ռուսերէն զատ ուրիշ օտար ազգերու պատկանողներ վարչութեան մէջ պաշտօնի չկոչուին։ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը միանգամայն կը հերքէ այն լուրը թէ Ռուսերը պէտք է իրաւունք ունենան իրենց հեռագրական թելերը կապելու Ձինու հեռագրական գերաններուն։ Շատ կարեւորութիւն չի տար այն պահանջումին թէ Մանչուրիոյ մէջ վարչական գրութիւնը որ եւ է փոփոխութեան պիտի չենթարկուի։ Առժամայ կերպով միայն պահուած է այն համաձայնութիւնը, որով մաքսաւորներու հասոյթները կը յանձնուին ռուսական Պանքային։ Դալով զինուորական վարչութեան, այդ պահանջումը եղած է այն պատճառով որ 1902ին անգլիական նաւ մը ժամանակ ծագելուն պատճառ եղաւ։ Արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ Ռուսիա պիտի յարգէ Ձինու ամբողջութիւնը։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Էտուարտ Է.ի ալուեռուսիւնը. — Իտալիոյ նախարարութիւնը. — Ճառեր։

Հռոմ, 28 ապրիլ. — Անգլիոյ թագաւորը Ժնուալիոյ դանվիճին անդամները ընդունելուն առթիւ նախարարապետ Պ. Մանարտելլի Իտալիոյ ժողովուրդին երախտագիտական զգացմանց հաւատիքը մատոյց հանդէպ վեհապետին երկրի մը որ ծագկեալ վիճակի մէջ է, եւ որ իր անելիքներուն մասնաւորապէս անդին, եւ Իտալիոյ կամ Հայաստանի աղդեցութեան շրջանակին մէջ։ Արտաքին գործոց խորհրդական լորտ Բրանպորն ու պատասխանը տուաւ. «Այո՛, այդ է իրականութիւնը։ Բնականաբար, Պէրպերայէ անդին, հաղորդակցութեանց դժուարութիւնը վրայ դործող զօրքերը Մէննինկի զօրավարին հրամանին տակ կը դտնուին։ Նաեւ ստոյգ է թէ անոնք բրիտանական շրջանակին մէջ կը գործեն։ Երեսփոխանին հարցումին մէջ է հաստատական պատասխանը։» Պ. Հոպհաուզ յարեց. «Մինչեւ նախընթաց պարագաներ եղած են, ուր բրիտանական զինուորներ գործած ըլլան բրիտանական սահմաններէն անդին դանուող հողերու վրայ, առանց խորհուրդ հարցնելու եւ նախապէս չանակից տերութեանց հաւանութիւնը ստանալու։» Լորտ Բրանպորն պատասխանեց. «Ատիկա այնպիսի խնդիր մըն որուն վրայ պէտք է տեղեկութիւններ առնեմ, եւ այդ պատճառաւ կը խնդրեմ որ հարկ եղած տեղեկութիւնները տան ինծի։»

—Բարիզի անգլիական առեւտրական Սենեակին նախագահ Պ. Պարքլէի նախաձեռնութեամբ, Տնտիի առեւտրական Սենեակը միաձայնութեամբ քուէարկեց որոշում մը, որ կը հաւանի հաշտարար միայուն դաշնագիր մը կնքելու Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ, ու տեղական մասնախումբ մը կազմելու ի նպաստ այդ դաշնագրին։

—Ֆրանսայի դեսպանին խորհրդական Պ. Ժոֆրուա, ի բացակայութեան Պ. Բամպոնի, որ Բարիզ դացած է իր մէկ ազգականներէն մէկուն հիւանդութեան պատճառաւ, ֆրանսացի նկարիչներու արտադրութեանց ցուցանդէսի մը բացումը կատարեց կրաֆիքն կալերիի մէջ։

—Միս Հոլանտի դիակին երեւան հանուիլը կոյղուլիի մը մէջէն, զոր չաթի օրուան թիւով ծանուցինք, նորէն հանրային հետաքրքրութիւն կ'արթնցնէ։ Միս Հոլանտի դիակը ճանչցուեցաւ իր քեռորդիին կողմէ։ Դերձակուհի մը ճանչցաւ զոհին չրջագգեստը, անոր թեղանիքներուն զարդերը եւ լամբակները զորս ինք կարած էր։ Ընդհանուր դատախազին կողմէ կատարուելիք քննութիւնը վաղը ժամը տասնին տեղի պիտի ունենայ։ Հանգուցեալին ամուսինը Տուկալ, որ Բէմպերիճի բանտին մէջ կը գտնուի, տեղեկութիւն չունի դիակին երեւան հանուելէն։ Տուկալի կը վերագրուի միս Հոլանտի ոպանութիւնը։ Զարմանալի զուգադիպութեամբ մը, խեղճ կնոջ դիակը երեւան հանուեր է ճիշդ այն օրը, երբ կը լրանար չորրորդ տարեդարձը Ֆոսէի ադարակին տիրացման միս Հոլանտի կողմէ։

Վ. Է Ն Ե Ց Ո Ի Է Լ Ա

Խորհրդակցութիւն մը Ուաշինկթընի անգլիական դեսպանատան մէջ. — Բոորոֆոլի խնդիրը։

Ուաշինկթըն, 28 ապրիլ.—Երէկ, հոս, անգլիական դեսպանատան մէջ խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցաւ, ի ներկայութեան դաշնակից տէրութեանց ներկայացուցիչներուն։ Ամէնքն ալ Պ. Պոուինի հետ համակարծիք գտնուեցան բրոթոքոլի խմբագրութեան մասին, որ Լա Հէի իրաւարարական ատեանին կ'ներկայանայ ամենէն նպաստաւորեալ ազդի տրամադրութիւնները։ Այդ պայմանագրութիւնը երկուշաբթի օր պիտի ստորագրուի։ Անգլիոյ դեսպանը հրահանգներ ստացած է է այս մասին։ Պ. Պուինի կողմէ Բրոթոքոլի մասին առաջարկուած բարեփոխման առաջարկ մը պիտի թոյլատրէ իրաւարարներուն՝ կարդադրելու Վենեցուէլայի դիւանագիտական պարքերը։

ԲԱՆԱՄԱՑԻ ԶՐԱՆՑԸԸ

Բոլոմպիոյ խորհրդարանը.—Լրագիրներուն կարծիքը ջրանցքի դաշնագրին վրայ։

Ուաշինկթըն, 28 ապրիլ.—Նիւ-Սորֆ-Հերալտ Բղանէն հեռագիր մը կը հրատարակէ, որուն համաձայն, Բոլոմպիոյ խորհրդարանը յառաջիկայ յունիս 15ին պիտի զումարուի, բայց այդ կողմերու քաղաքական կացութիւնը այնքան խառնակուած է որ յայտնի չէ ի՛նչ ըլլալիքը։ Պոկոթայի եւ ներքին գաւառներու լրագիրներէն շատերը երկար յօդուածներ կը հրատարակեն Հէյ-Հէրրան դաշնագրին վաւերացման դէմ եւ իր քաղաքական խնդիր մը կը ներկայացնեն դայն։ Ամէնէն նուազ յոռետեսները կ'ըսեն թէ քոլոմպիական խորհրդարանը ի վերջոյ պիտի վաւերացնէ դաշնագիրը, բայց այն պիտի բարեփոխութիւններով՝ որոնք դաշնագրին Մ. Նահանգաց Մերակոյտին կողմէ նորէն քննութիւնը անհրաժեշտ պիտի դարձնեն։ Զրանցքի դաշնագրին կարդ մը պայմաններուն դէմ հիմակուընէ ամենապատ շարժում մը կը տիրէ. այս պատճառաւ կը կարծուի որ Բանամայի պարանցը գրաւելու նպատակով Մ. Նահանգները, դաշնագիրը վաւերացնել տալու համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Վիլհելմ կայսեր այցելութիւնը.— Տեսակցութիւն մը Պապին հետ։

Հռոմ, 29 ապրիլ.—Վիլհելմ կայսեր կողմէ Վատիկանի տուուելիք այցելութիւնը մայիս 3ի կիրակի օրը տեղի պիտի ունենայ։ Վիլհելմ Բ. նախ ներկայ պիտի դանուի Հռոմի գերման դեսպանատան մատուռին մէջ կատարուելիք կրօնական արարողութեանց. յետոյ Վատիկանի մօտ բրուսիական դեսպանատունը պիտի երթայ ճաշելու։ Քիչ վերջը Պապին այցելութիւն տալու համար Վատիկան երթալով նորէն նոյն դեսպանատունը պիտի դառնայ։ Վիլհելմ Բ. մայիս 6ին Հռոմէն պիտի մեկնի։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Հռոմ, 2 մայիս.— Վիլհելմ կայսրը, գանձատանդ իշխանին, Այթէլ իշխանին, նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսին եւ Վալտերսէ մարէշալին հետ, կէս օրէն ետքը ժամ 5.15ին հոս ժամանեց։ Կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին, Առոթէի ու Ապրուցցիի դուքսերուն եւ Թուրինոյի կոմսին կողմէ։ Երկու վեհապետները ետքէ անդամ դիրար ողջագուրեցին շատ սիրալիր կերպով։ յետոյ փոխադարձաբար իրարու ներկայացուցին իրենց հետեւորդները։ Ապա թագաւորը ճամբայ ելաւ դէպի Բուրիինալի պալատը։ Ճամբուն երկու կողմը հաւաքուած ժողովրդեան հոծ բազմութիւն մը հառնդագին ընդունելութիւն մը ըրաւ։ Զինուորներ բարեւի կեցած էին։ Բաղաքապետը, Հռոմի անունով, բարի գալուստ մաղթեց Վիլհելմ կայսեր, որ պատասխանելով ըսաւ թէ երջանիկ էր Հռոմ գտնուելուն համար, քաղաք մը զոր կը սիրէ, եւ ուր կը բնակի իրեն սիրելի եղած ժողովուրդ մը։ Բուրիինալի հրապարակին վրայ ժողովրդեան կողմէ երկու վեհապետներուն եղած խանդավառ ընդունելութիւնը աննկարագրելի էր։ Կայսրը ու թագաւորը երկու անդամ պատրդամը ելան՝ Էլենա թագուհիին եւ գերմանական ու իտալական իշխաններուն հետ։

—Բամբոլա կարտինալը, իրիկուան, գնաց Վատիկանի բրուսիական դեսպանատունը, Պապին անունով բարի գալուստ մաղթելու Վիլհելմ կայսեր։

ԲԱՐԻԶ. — Առաւոտն Լտուարտ Է. եւ Պ. Լուպէ նկարչ գտնուեցան զօրանդէսին։ Յետոյ նախարարապետ Պ. Բամպի հետ դացին քաղաքապետութեան պաշտօնարանը՝ ժողովրդեան ստուար բազմութեան մը կողմէ մեծ խանդավառութեամբ ողջունուելով։ Բաղաքապետութեան խորհուրդին նախագահ Պ. Տըվիլ եւ Սէնի կառավարիչը բարի գալուստ մաղթեցին Անգլիոյ թագաւորին, ջերմագին խօսքերով։ Լտուարտ Է. ֆրանսերէն պատասխանելով, յայտարարեց թէ բնաւ պիտի չմոռնայ այդ այցելութիւնը որ ամէնէն մեծ հաճոյքը պատճառած է իրեն։ Այդ խօսքերը ջերմագին ծափահարուեցան։ Յետոյ Լտուարտ Է. եւ Պ. Լուպէ ստորագրեցին այդ այցելութեան յուշագրութիւնը։ Պ. Տըվիլ բիւրեղէ սքանչելի գաւաթ մը մատոյց Անգլիոյ թագաւորին։ Քիչ վերջը Լտուարտ Է. վերադարձաւ Անգլիոյ պեսպանատունը։

—Իրիկուան թագաւորը ու նախագահը ներկայ գտնուեցան Լոնդոնի Ֆիլարմոնիին։ Դիւերը Էլիզէի պալատն մէջ շքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ Լտուարտ թագաւորին ի պատիւ։ Ն. Վենսիանութիւնը յետոյ մեծ Օպէրան գնաց, ուր հանդիսական ներկայացում մը տրուեցաւ։

—Լտուարտ թագաւորը, Բարիզի առեւտրական բրիտանական սենեակին պատգամաւորութիւնը ընդունելով՝ ըսաւ թէ Ֆրանսայի ու Անգլիոյ բարգաւաճումը ենթարկուած է այդ երկու տէրութեանց բարեկամութեանը, որոնք այնքան դերազանցպէս քաղաքակրթիչ են։

ՊԼԻԿՈԱՏ.— Կրօնքներու նախարար արմատական Պ. Լաքարէվիչ հրաժարեցաւ։ Անոր պիտի յաջորդէ ազատական կուսակցութենէն ծերակուտական Պ. Զիվանովիչ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Երեսփ. ժողովը, երկար վիճաբանութենէ մը ետքը, ընդունեց սպասողականութիւնը այն առաջարկութիւններուն թէ Սերպիոյ հետ առեւտրական դաշնադրութիւնը կարելի եղածին չափ չուտով դադարեալ հռչակուի։ Այդ առաջարկութիւնները յղեց անտեսական յանձնաժողովին։

ԱԹԷՆՔ.— Պ. Շոմիէի եւ Բռնսթանի եղած ընդունելութիւնը շատ փայլուն էր։ Թէ՛ անոնք եւ թէ Պ. Պ. Մավրոմիխալիս ու Գարաբանոս փոխադարձաբար բաժակաճառեր արտասանեցին։ Հանդէսը եղական եղաւ։ Մուհեր ու Վոքուր կ. Պոլիս պիտի տանին Պ. Պ. Շոմիէն ու Բռնսթանը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Երէկ գիշեր Ամիր-Թէաթրի մէջ համակրական փառաւոր արտայայտութիւն մը կատարուեցաւ ի նպաստ Ֆրանսայի։ Նուագածուները հնչեցուցին Ֆրանսայի ազգային երգը՝ որուն յոսանկայս ունկնդրեցին հանդիսականները եւ ջերմագին ծափահարեցին։

ՀՌՈՄ.— Գերմանիոյ կայսրը երեք ժամուան յապաղումով Հռոմ ժամանեց՝ Զիվիթա-Վէքքիայի մէջ պատահած արկածական փլուզումի մը հետեւանքով։

—Իտալիոյ գանձային ու ելմտական նախարարները կը քննեն խորհրդարանական ելմտական յանձնաժողովին մեծամասնութեան առաջարկութիւնները։ Այդ յանձնաժողովը կ'ուսումնասիրէ տուրքերու թեթեւացման ծրագիրները։ Կը ծանուցուի թէ երկու նախարարները որոշեր են ատոնց մէկ քանին ընդունելով միւսները մերժել։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Բրանպորն, Երեսփ. ժողովին մէջ եղած հարցումի մը պատասխանելով, Մանչուրիոյ խնդրոյն համար յայտարարեց թէ շահակից տէրութեանց միջեւ զեկոյցներու փոխանակութիւնը կը շարունակուի։

—Իսպաղանի ռուսական նաւատորմին հրամանատար Ալեքսիէյ Ծովակալը, ճարտնական թերթի մը թղթակցին հետ տեսակցած պահուն յայտարարեց թէ Ռուսիա ու Ձին միայն կը շահագրգռուին Մանչուրիոյ խնդրէն եւ թէ Ռուսիա պիտի չկրնայ թոյլ տալ որ ուրիշ տէրութիւն մը միջամտէ, սկսելով Անգլիայէն կամ Ճապոնէն։

—Թայմզ կը ծանուցանէ թէ Ռուսիա պահանջեր է Ձինէն որ ասկէ վերջը Լիան դեսին վրայի նաւադնացութիւնը ռուսական կամ չինական դրօշ կրող շոգենաւերուն միայն արտօնուի։

ԲԱՐԻԶ.—Վիլհնայի թերթերը կը ծանուցանեն թէ շատ հարուստ տարիքոտ կին մը մեռած պահուն երեք հարիւր հազար ֆր. կտակեր է Բոքլէնի զոր նոյն իսկ անձամբ չէ ճանչցած։ Մեծանուն կատակերգակը կը խորհի այդ դրամը յատկացնել կարօտ դերասաններու օգտին։ Բարիզի թերթերը, սակայն, այդ լուրը սայթէ կը հաղորդեն.—Տիկին Ռընօ որ երբեմն խաղացած է Վարիէթէ թատրոնին մէջ, վերջերս մեռաւ։ Իր հարստութիւնը որ այնքան շատ չէ, ամէնէն աւելի կենսաթոշակներէ կը բաղկանայ։ Պ. Բոքլէնի կտակած է քանի մը նկարներ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Քէօթահայի դատարանի կառավարիչ Ապտիւլգէրիմ պէյի։

—Սէլանիկի նահանգին հեռագրական ու թղթատարական ընդհանուր տնօրէն Համտի էֆ. Նոյն պաշտօնով Պէրութ փոխադրուեցաւ եւ անոր յաջորդեց Պէրութի նահանգին հեռագրական ու թղթատարական ընդհանուր տնօրէն Սլի Բիզա էֆ.։

—Ամասիոյ գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Միտիլլի գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Հիւսէյն էֆ.։

—Երուսաղէմի գաւառին Եաֆա գաւառակին նպիպ անուանուեցաւ Սալթի նախորդ նպիպ Պէքիր Սամի էֆ.։ Նոյն գաւառին Խալիլ-իբ-Բահման գաւառակին նպիպ անուանուեցաւ Նաֆայի նպիպ Ապտիւլգատէր Հիքմէթ էֆ.։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուոյն տրուեցաւ Եգիպտոսի Բարձր Խտիվին առաջին թիկնապահ Այի Ապատի փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ եւ արուեստի շքանշան՝ Իտալիոյ դերասաններէն Պ. Նովէլլիի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Շքոտրայի նպիպ Անմիտ Սէլամի էֆ.։

ԱՐՁԱԿԵԱԼ ԶԻՆԻՈՐՆԵՐ.— Գ. զօրաբանակին (Մանսաղը) արձակեալ զինուորներէն մաս մը, երէկ առտու, Կ. Պոլիս բերուեցաւ Սամարիա շոգենաւով, ապէք իրենց ծննդավայրերը ղրկուելու համար։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, կայս. մասնաւոր թիկնապահ Մէհմէտ փաշա նոյն շոգենաւը գնաց եւ այդ զինուորներուն հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները. նաեւ բաշխեց դրամական պարգեւներ։ Բոլոր զինուորները «Բաշիշնտրմ չոք եաշա» գոչեցին։ Յետոյ ամէնքն ալ իրենց ծննդավայրերը ղրկուեցան։

ԱԻՍՏՐԻՈՅ-ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ արտօքին գործոց նախարարին եւ Կոլուխովքի կոմսուհիին կողմէ ապրիլ 26/29ին տրուած սեղանին ներկայ գտնուեր է նաեւ Վիէննայի օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէշիմ պէյ։

ՕԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.—Կայս. Իրատէի մը հրամայեց, յանձնաժողով մը կազմուեցաւ ելմտական նախարարութեան խորհրդական Բաղրպ պէյի նախագահութեամբ։

ՀԻԻՍԱՐ ՀԵԾԵԼԱԴՈՒՆԴՐ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Բ. զօրաբանակէն (Լտիրնէ) 234 եւ Դ. զօրաբանակէն (Երզընկա) 936 զինուորներ բերուին՝ հիւսար հեծելազունդերուն համար։

ԶՐՕՍԱՇՐԶԻԿՆԵՐ. — Արտրոզպէտ Իպրահիմ պէյ, Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները հաղորդեց ամերիկեան Նահիմա զրօսանաւով Կ. Պոլիս եկած զրօսաշրջիկներուն։

—Թէ՛ այդ զրօսաշրջիկները եւ թէ անոնց հետ գտնուող Թէրրանի ամերիկեան դեսպանը, կայս. արտօնութեամբ, այցելեցին Կայս. Պալատան դրասանը, յանձապակների գործարանը եւ տպագրատունները։

ՏԵՅԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Պէլճիքայի նախկին նախարարապետ Պ. Պէրնաերթ, Ֆրանսայի ելմտական նախկին նախարար Պ. Բայեօ եւ Զուլիցերիոյ Դաշնակցային խորհուրդին նախկին նախագահ Պ. Ատոր, շաբաթ օրը Բ. Դուռը երթալով, տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

Բ. ԵՒ Դ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿՆԵՐԸ.— Մինիքհօն կ'իմանայ թէ Բ. զօրաբանակին (Լտիրնէ) բժիշկներուն եւ այլոց թիւը պիտի աւելցուի։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ վերջերս Գերմանիա յանձնարարուած շարժուն հիւանդանոցները յատկանան Դ. զօրաբանակին (Մանսաղը)։ Տասներկու սպաներ որոնք իրենց զինուորական ուսումը Գերմանիոյ մէջ աւարտած են, նոյն զօրաբանակը պիտի ղրկուին իբրեւ մարզիչ։

ՄԱԽՍՈՒՍԻՒ ՇՈՊԵՆԱՒԵՐԸ.— Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ Մախսուսէի շոգենաւերուն շատերը Նորոգութեան մէջ են, ինչ որ յապաղումներու կ'ենթարկէ թղթատարական երթեւեկութիւնները, հրամայեց շուտով կատարել այդ նորոգութիւնները։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պաուռ ֆոն Վակենհայմ, շաբաթ օրը, այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ դեսպանին։

ՏԻԱՐԲԷՔԻՐԻ նոր կուսակալ Նազըմ փաշայի պաշտօնը հաստատող կայս. Փերմանին ընթերցումը ամսոյս 3ին հինգշաբթի օրը, կապարուեր է մեծ հանդէսով։

ՍՊԱՆԻՈՅ դեսպան ալ Բարօն Սակրատամ մարքիզը որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին առողջացաւ։

ՄԻՐԶԱ ԻՊՐԱՀԻՄ ԽԱՆ, Պուքիրէի Աթէնքի պարսկական դեսպանը, ուրուն Կ. Պոլիս գալը ծանուցինք, շաբաթ օրը Աթէնք ուղեւորեցաւ՝ իր յանձնարարագիրները մատուցանելու Եորկոս թագաւորին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատունը հաստատեցաւ հեռագրի մը նայելով, Ֆրանսայի կրթական նախարար Պ. Շոմիէ ու Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. Բոնսֆան, շաբաթ օրը, մեծ ժամաներ եւ նոյն իրիկունը ճամբայ ելան Ենիմայրտքաքա գալու, ուր կը նշանակուի օր։ Հինգշաբթի իրիկուն, Ֆրանսական դեսպանատան մէջ չքեղ պարահանդէս մը պիտի տրուի Պ. Շոմիէի Կ. Պոլիս գալուն առթիւ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Լակուտաքի, շաբաթ օրը Աթէնքէն Կ. Պոլիս դարձաւ, իր հետ բերելով թուրքեւնեղէն առեւտրական պարտադրութեան վաւերացած օրինագիրը։

ԱԹԷՆԵԻՆ առնուած տեղեկութիւններու նայելով, Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանատան առաջին քարտուղար Բոթէն Հռոմի դեսպան կարգուեցաւ։ Անոր յաջորդեր է Պ. Բարտանեան արտաքին գործոց նախարարութեան քարտուղարներէն Պ. Տէլեանիս։ Բոլոր հելլենական հիւպատոս կարգուած է Հռոմի դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Միցոբուլոս՝ Սկիւտի հիւպատոս Իզմիրի հիւպատոս Պ. Անտոնոբուլոս Եանեայի, Իզմիրի հիւպատոսարանին քարտուղար Պ. Մոնֆէրաթօ՝ Պէյնարի եւ Ցունանանի արտաքին գործոց նախարարութեան քարտուղարներէն Պ. Կրիսանտի՝ Զէթինէի դիւանագիտական քարտուղարութեան։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՑԻՆԻՆ 47 թիւն գենարալ փորձը կատարուելով, հաստատուեցաւ թէ ժամը տասներեք մրն գործելիքն ունի եւ եթէ ամբողջ ոյժը գործածուի, արագութիւնը կ'ըլլայ չորս մղոն՝ այսինքն պայմանադրուած մէկ մղոն աւելի։ 47 թիւին ունեցած կայմը պիտի վերցուի։ Մինչդեռ եթէ հարկ ըլլայ, մէկ կողմ ծռելու եղանակով չենուած է։ Արժէքը, առանց պատուազդի, վեց հազար անգլիական կիր է, իսկ ապահովագրելով ճօթը հազար ոսկի։ Պէտք եղած պատրաստութիւնները փութով կը կատարուին, որով 47 թիւը 48, 49 եւ 50 թիւերը տակաւին չծախուած, երթեւեկութեան պիտի սկսի։

ԱԻՍՏՐԻՈՅ կառավարութիւնը Եուդի պատուանշանին առաջին դիրքը տուաւ քաղաքապետ Ըրտլան փաշայի։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպանատան խորհրդական Թոսուն Փաշազատէ Ազիմ պէյ չատ որ արձակուրդով Աթէնք կը դտնուի, շաբաթ իրիկուն Կ. Պոլիս ժամանեց։ Իր աներորդուն՝ կայս. թիկնապահ Ամէտ Ճէլալէտտին փաշայի գնացի՝ նոյն Թաւ. Ճէմիլ փաշա, եղբայրը, կայս. Պալատ գնաց եւ իր հանդիսական զգացմանց հաւատիքը մատուցանելով արժանացաւ լայ. մեծարանաց։

ՕՀԼԷՆՊՈՒՐԳԻ դուքսին մէկ նամակը Գերմանիոյ դեսպանատան կողմէ արտաքին գործոց նախարարութեան յանձնուեցաւ, կայս. Պալատ մատուցուելու համար։

ԱՆԱՏՈԼԻԻ նահանգաց մէջ Տէզիրմանի քանիներուն պաշտօնը պիտի ինկնի։ Անոնց տեղ ամէն տարի չորս քանի պիտի զրկուին՝ հաշուները ստանալու։ Այդ ընկերութիւնը բացը մեծ թղթակները պիտի յատկանան հանրագործերու։

—Անատոլի նահանգաց համար գաղթ հաւաքիչներ պաշտօնի պիտի ուղարկուին, գործառնութիւնները աւելի կանոնաւոր կերպով կատարելու համար։

ՍԱԲՐԶԻ մէջ ապրիլ 16ին երկրաշարժներ եղան, բայց բարեբաղդաբար մեծ դու կորուստ եւ չէնքի արիան չէ պատահեր։

ԲՈՒՄԼԻԻ նահանգաց ընդհանուր քննիչը դրած է ձեռնհաս պաշտօնեաներ որ գիւղացիներուն համար աւելի դիւրահասկնալի քանակութեան մը վերաբերեալ տասանորդի հետ գանձուած կրթական զինուորական ապառաղինմանց մասին տորակները, վասն զի հիմա գանձուած քանակութեամբ՝ հարիւրին 12.63. հարիւր գիւղացիները չկրնալով թեթեւ հացնել վարձակալները կը խարեն զանոնք։ Նոր կան նախարարութիւնը որոշեց որ այդ քանակութիւնը հարիւրին 12½ի դեղջալ եւ այդ առթիւ առաջ գալիք բացը տասանորդի հաշուոյն անցուի։

—Հրաման տրուեցաւ, կ'ըսէ Սեր Լիր, շուտով չինել Օղուլ-Փայլի (Խրիմի) պահանոցը եւ նորոգել ուրիշ մէկ քանիներ, մանաւանդ Միրթիլլի եւ Ծիրլ Էրկէնէի պահականոցները։

ԱԿՆԱԲՈՅԺ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ զինուորական բոլոր հիւանդանոցները մէյմէկ ակնարոյժ գտնուի։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան Տոնիկեանի հանանուն պիտի յաջորդէ Թէրեզ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մասնաւոր խորհրդականի պաշտօնը փոխանորդաբար պիտի վարէ արհեստներու տնօրէն Իսրայէլ պէյ փոխանակ Աէրվիչէն էֆ.ի որ ինչպէս ծանուցինք, երեք ամսուան արձակուրդով Փարլպաքի Ջերմուկները գնաց։

ՍԱՐԴՐՆԻՒ հանքին տնօրէն կարգուեցաւ Թուքատի հաշուակալ Մէհմէտ էֆ.։

ՀԵՆԻՈՒԶՈՒԹԻՒՆ. — Գերմանաց

բրոֆէսէօր Տարլէնֆիլտ եւ իր երեսուն ընկերները արտօնուեցան հնախուզութիւններ կատարել Հիսարլիքի կողմերը՝ Տրովաթայի աւերակներուն մէջ։

ՋԵՐՄԻ մասին Իզմիրի մէջ եւ ուրիշ տեղեր ուսումնասիրութիւն կատարելու համար արտօնութիւն խնդրեց գերմանցի նախկին զինուորական մը՝ Պ. Հարտմայէր որ միանգամայն ճճիներ ալ պիտի հաւաքէ։

ՇԹՈՒԹԿԱՐՏԻ լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գերմանիոյ մէջ առեւտրական մեծ Ընկերութիւն մը պիտի կազմուի՝ սմ. երկիրներու եւ Գերմանիոյ միջեւ առեւտրական յարաբերութիւնները աւելի ընդարձակելու եւ զարգացնելու համար։ Այդ Ընկերութիւնը գործակալներ պիտի հաստատէ Թուրքիոյ առեւտրական բոլոր կեդրոններուն մէջ, որով գերման գործարանները ալ եւս մասնաւոր պաշտօնեաներ ղրկելու պէտք պիտի չունենան։ Գերման վաճառականները այդ գործակալներուն միջոցաւ պիտի կրնան դիւրաւ ծախել իրենց ապրանքները։

ՌԻԳԻԻ վարչութիւնը 12,000 ոսկիով բերել տուած է սիկառէթ պատրաստելու յատուկ մեքենայ մը, որ օրական հարիւր յիսուն հազար սիկառէթ կը շինէ։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. — Եւրոպական 1314 տարուան մէջ օտար երկիրներէն օսմ. երկիրները բերուած ապրանքներուն արժէքն է 2,662,125,255 ղրուշ։ Այդ ներածմանց հարիւրին 38.60ը՝ Անգլիայէն է, 9.36՝ Ֆրանսա, 24.07՝ Աւստրիա-Հունգարիա, Գերմանիա եւ Պէլճիքա, 6.57՝ Ռուսիա, 5.22՝ Իտալիա, 3.26՝ Ռումանիա, 2.38՝ Պարսկաստան, 1.66՝ Յունաստան, 1.21՝ Հոլանտա, 0.17՝ Ամերիկա եւ 0.89՝ Շուէտ, Սերպիա, Ճապոն ու Տանիմարքա։ Իսկ Պուլկարիա՝ 3.43 եւ Եգիպտոս ալ՝ 2.82։

ՀԱԼԷՊԻ կուսակալը, ժ. զօրաբաժնին հրամանատարը իրեն կողմէ փոխանորդ կարգելով, քննական պտոյտի ձեռնարկեր եւ դէպի Անտիոք ճամբայ ելեր է։

ՊԱՂՏԱՏԻ մէջ ու շրջականները վերջերս անձրեւներ տեղալով, մեծապէս նըպաստեր են հունձքերուն։

ՍՈՖԵԱՅԷՆ կը գրեն թէ, կ'ըսէ Մոնիգիքօ, ոստիկան-զինուոր մը երկաթուղիին կամուրջին մօտ գետին մէջէն մարդու դիակ մը գտեր է։ Վրայէն գտնուած անցագիրէն հակացուցեր է որ Մաքսուտ Օհանեան անուն անձ մըն է՝ օսմ. հպատակ։ Կը կարծուի թէ անձնասպան եղած է։

ԿԵՂՐ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.—Սկիւտարի ոստիկանութիւնը, անցեալ օր, ձերբակալեց Իւրկիւպլի Իպրահիմ անուն վաղեմի չարագործ մը որ Սկիւտարի մէջ հոս ու հոն երթալով ինքզինքը իբրեւ ոստիկան ուզեցեան պաշտօնեայ կը ներկայացնէր, գողութիւններու մասին քննութիւն կատարելու պատրուակով։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ մէջ ալ արհեստագործական ու երկրագործական ցուցանդէս մը պիտի կազմակերպուի։ Բացումը պիտի կատարուի Նոյեմբերի սկիզբները։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ չոգենաւային Ընկերութիւնը երկու միլիոն ֆր.է աւելի արժէքով արագաշարժ չոգենաւ մը շինել պիտի տայ՝ Կ. Պոլիս-Բէօսթէնճէի երթեւեկութիւնը կատարելու համար։

ՎԱՆԷՆ կը գրեն թէ ձիւները սկսած են հալիլ եւ անձրեւ ալ կը տեղայ, ուրախութիւն պատճառելով երկրագործներուն։

—Արճէլի գիւղաքաղաքին մէջ անձրեւներուն հետեւանքով փլեր է Շէքլէրօղլը Ալիքսանի տունը։ Թէ այդ անձը եւ թէ ընտանիքը՝ հինգ հոգի փլատակներուն տակ մնացեր են, բայց ոստիկանները հասնելով ամէնքն ալ ազատեր են։

ԲՈՂԵՍԱ ԵՒ ԺԱՆՏԱՒՏ.— Դամասկոսի մէջ ապրիլ 16ի քուէրայէ երկու մահեր պատահեր են առաջուան բռնուածներէն։ Իսկ ապրիլ 17ին մինչեւ 19ի իրիկունը դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Եգիպտոսի Մինիէ անուն տեղը ապրիլ 15ին ժանտախտէ բռնուած աղջիկը մեռեր է։ Ապրիլ 18ին ուրիշ դէպք մըն ալ պատահեր է։

ՄԱՀՄՈՒԾԱԿ. — Ապրիլ 12էն 18 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 220, որոնց 124ը իսլամ (53 այր, 71 կին), 83ը՝ քրիստոնեայ (38 այր, 45 կին) եւ 13ը՝ հրէայ (6 այր, 7 կին)։

ԱՆՁՆԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Թէրքոսցի նրպարավաճառ Ասլմանի որ Ցունաց հիւանդանոցը գացած էր իր ունեցած ախտը դարմանել տալու համար, տեսնելով որ չի թժկուիր, յուսահատեցաւ եւ ինքզինքը հիւանդանոցին պատուհանէն վար նետելով անձնասպան եղաւ։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.—Երէկ առաւ. ժամ 1ին Բերա, Գումպարաճը եօղուչը, Պիթ Բազար Ճատէսի, հրդեհ ծագեցաւ Օտապաչիօղլը Շիւքրի էֆ.ի տանը վարի յարկէն։ Տունը փայտաշէն էր ու տնեցիներն ալ բացակայ էին, որով կարելի չեղաւ մարել։ Այրեցան թէ՛այդ տունը եւ թէ կից գրասենեակներուն մէջ ալ մասամբ այրեցաւ։ Կրակը հանելու համար 4 ոստիկան ու 3 զինուոր մեռան։

—Գալաթիոյ Գարագիւղ թաղին մէջ հրդեհ մը ելլելով, 3 տուն մասամբ այրեցաւ։

—Սամաթիոյ Եէնի մահալլէի կողմն ալ, երէկ, Ֆաթիմէ անուն կնոջ մը տունը բռնկեցաւ, բայց կարելի եղաւ շուտով մարել։

Օտոլ՝ Աշխարհիս լաւագոյն ակռայի դեղը։ 501.—

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ԱԶԴ.—Արեւելեան երկաթուղիի արժէթուղթի 1903 ապրիլ 1ի վիճակաւորութեան մէջ պարզեւ չտոր թուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ իրենց չտած պարգեւներուն եւ ամորթիսմաներուն վճարումը պիտի կատարուի 1903 մայիս 1ին (Ն. Տ.) 58 առ 100 հաշուով։ Միեւնոյն առեն իրենց սերթիֆիքա մը պիտի յանձնուի, որով իրաւունք պիտի ունենան հաւանաբար յաւելուածական գումար մը ստանալու, որ պիտի որոշուի յառաջիկային, երբ, կայս. կառավարութեան եւ Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդին միջեւ կատարուելու վրայ եղող խորհրդակցութիւններէն վերջը, որոշուի տոկոսի սակին բարձրացումը՝ 1903 մարտ 1/14էն սկսեալ։ Եթէ յաւելուածական գումար մը չորոշուի, այդ պարագային վերոյիշեալ սերթիֆիքան չեղեալ եւ անարժէք պիտի նկատուի։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլիս, 24 ապրիլ 1903 5—6

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սիսէն երէկ իրիկուն Պատրիարքարան հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Կիլիկիոյ Տ. Տ. Սահակ Ա. Կաթողիկոսին օծման արարողութիւնը հանդիսաւորապէս կատարուեր է երէկ, մասնակցութեամբ բազմաթիւ եկեղեցականաց եւ Կիլիկիոյ ղանգան թեմերէն գացած ժողովրդան ստուար բազմութեան մը ներկայութեամբ։ Այս բերկրալի առթիւ ջերմագին բազմաթիւ ողջոյններ եղեր են Վեհ. Սալթանին արեւշատութեան համար։

—Բարեսէր Տիկին մը հազար ոսկի դրամ եւ հազար ոսկի արժողութեամբ երկու քարուկիր տուն (Բերայի մէջ) կը տպած է Ս. Գրոյի հիւանդանոցին, պայման դնելով որ չի հրապարակուի իր անունը։ Այս նուիրատուութեան առթիւ հարկ եղած պաշտօնական ձեւակերպութիւնները կատարուեցան չարաթ օրը։

—Իզմիրի Կրթական ընկերութեան սարքած վերջին Զբօսանդէսի տոմ. սակներուն հասոյթը եղած է 70 ոսկիի չափ եւ զուտ չան մնացած է 45 ոսկի։

—Խասգիւղի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին տօնախմբութիւնը հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ երէկ։ Շրջակայ թաղերէն երկսեռ ստուար բազմութիւն մը եկած էր իր ուխտը կատարելու։ Ս. Պատրիարքը որ չաբաթ իրիկուն Խասգիւղ առաջնորդուած էր, երէկ առաւօտ պատարագեց՝ իր չորրէն ունենալով թաղին քարոզիչ Տ. Տիրայր վրդ.էն զատ ուրիշ թաղերէ եկած վեց քարոզիչ վրդ.ներ եւ քահանաներ։ Պատարագի միջոցին Ն. Սրբազնութիւնը քարոզ մը խօսեցաւ, բնաբան ունենալով իրեն Գործք Առաքելոցի հետեւեալ հատուածը. «Բայց եկեղեցին ունէր զխաղաղութիւն չինեալ եւ երթեալ դէտ երկիւղի Տեառն եւ մխիթարութեամբ Հոգւոյն Սրբոյ բազմանար։» Ն. Սրբազնութիւնը բացատրեց որ քրիստոնէական խաղաղութիւնը Աստուծոյ երկիւղին մէջն է, եւ երկիւղը արտաքին ձեւի մէջ չէ, այլ, ինչպէս Առաքեալը կը բացատրէ, պէտք է իբաց թօթափել ամէն նենգութիւն, ամէն չարութիւն, ամէն կեղծաւորութիւն. եւ այս կը պահանջէ Աստուծոյ երկիւղը։ Աստուծոյ երկիւղը մեր սրտին մէջ կրելու կարեւորութեան եւ պէտքին վրայ ծանրացաւ, որպէս զի մեր բոլոր գործերուն մէջ ունենանք խաղաղութիւնը, եւ աւելցուց թէ եկեղեցիները Աստուծոյ երկիւղը արծարծելու եւ աւելցնելու միջոցներ են եւ այդ պատճառաւ Հայ. Եկեղեցին կը ուզէ իր առաջին ջեկեղեցիին հիմնարկութիւնն երուսաղէմի մէջ, մինչ այդ թէ թուականէն ի վեր բազմացած են եկեղեցիները ամէնուրեք, հոյակապ տաճարներէն սկսելով մինչեւ գիւղական եկեղեցիները։ Ս. Պատրիարքը իր քարոզը վերջացուց մաղթանքներ ընելով Վեհ. Կայսեր համար։ Աղօթեց նաեւ որ Աստուծոյ երկիւղը եւ սէրը աւելնայ ժողովրդեան մէջ եւ ցոյց տայ իր բարի եւ օգտակար արդիւնքները։ Եկեղեցւոյ աւարտումին, Ս. Պատրիարքը եկեղեցականներու հետ հիւրընկալուեցաւ Շանպաղ Եղիա էֆ.ի բնակարանը, ուր մնացած էր նաեւ չարաթ իրիկուն։ Երէկ, ժամը 9ին, Ս. Պատրիարքը իր կողմէն Տ. Տիրայր վրդ.ը եւ Խասգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ անդամները ղրկեց Ցունաց եկեղեցին, փոխադարձ այցելութեան, որովհետեւ առաւօտուն յոյն քահանաները եւ Թաղ. Խորհրդոյ անդամները ներկայ գտնուած էին Պատրարգին եւ ապա բարի դալատեան այցելութիւն արուած էին Ս. Պատրիարքին։ Ն. Սրբազնութիւնը, իր հետը ունենալով Տ. Վարիսի եւ Տ. Գնել վարդապետները եւ Թէլեան Բարթող էֆ.ն, այցելեց Գալֆեաեան որբանոցը, որուն դռանէն ան-

բռնիները երդերով դիմաւորեցին զինքը։ Սրահին մէջ կը գտնուէին խնամակալութեան ատենապետ Տիկին Մարուհի Կ. Դարակէօզեան, Տիկին Վասիլիկ Դարակէօզեան, Տիկին Իսկուհի Փափազեան եւ Տիկին Ելիզա Տէր Ցարութիւնեան, ինչպէս նաեւ Քրիստինէ մայրապետ՝ իր գործակից քոյրերով, Ռեթէոս էֆ. Թադէոսեան եւն.։ Ս. Պատրիարքը տեղեկութիւններ ստացաւ Հաստատութեան վիճակին վրայ, որ զգալի կերպով բարեփոխուած է։ Ապա որբուհիները Վեհ. Սուլթանին ձօնեալ երգ մը երգեցին եւ իրենց մէկը բանախօսութիւն մը ըրաւ։ Ս. Պատրիարքը պատասխանեց հայրական խօսքերով, զիրենք յորդորելով ջանասիրութեան, պարկեշտութեան եւ բարեկրթութեան եւ ապահովելով որ իրենց վիճակին լաւութեան սրտով աշխատողներ կան։ Ապա պատուեցաւ չէնքին ամէն մասերը, ինչպէս նաեւ յարակից չէնքը եւ ուսման ու ներքին կարգադրութեանց մասին խորհրդակցութիւններ կատարեց Տիկիններուն հետ։

—Ցնորական Խորհրդոյ երկու անդամները նախորդ չաբթուն Պատրիարքարանի մէջ կեդրոնական եւ աւանդից պնդուտներու վիճակը քննելով զբաղեցան։ Տնտես. Խորհուրդը նկատելով որ վերջին 10 տարիներու մէջ իր նախորդները կեդրոնական հաշուեկշիռները չեն ներկայացուցած Բաղ. Ժողովին, որուշեր է օրինաւորապէս այդ հաշիւները պատրաստել ու մատուցանել յիշեալ Ժողովին։

—Պիւլէֆիկի Առաջն. Տեղապահ Պաղագեան Տ. Գրիգորիս Վ. նկատելով որ Վիճակին Բաղ. Ժողովը իր երամանոյ օրինական շրջանը աւարտած եւ Ժողովականները հրաժարական տուած են, խնդրեր է Պատրիարքարանէ որ Դաւառ. Ժողովոյ մէջցաւ ի նորոյ Բաղ. Ժողով ընտրելու արտօնութիւն տրուի՝ ջերմի եղանակը չկնած տակաւին, ըստ որում մայիսի ըսկիզբները Ժողովուրդը ջերմագործերով կը զբաղի եւ ընտրութիւնը չի կրնար փութով կատարուիլ։

—Ուսումն. Խորհուրդը իր պատրաստած դաւառային եւ պոլսական վարժարաններուն վիճակացոյցները Ս. Պատրիարքին ներկայացուցեր է, որ Բաղ. Ժողովին ղրկեր է նկատողութեան առնուելու համար։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Մըսթրա Ժորժ Կէտրօլի յուշարկաւորութեան առթիւ՝ փոխանակ ծաղկեպսակի երկու օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տեարք Եալրուեան եւ Իսագուլեան, նոյնպէս Գալուստեան եղբարք 108, Դաղարոս էֆ. Գալայճեան 54, Սեպուհ էֆ. Տէմիրճեան 56։ Համագումար 434 ղրուշ։

(Հոգաբարձութիւն)

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԾԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ԲԱՐԻԶ, 2 մայիս. — Այսօր Էլիզէի մէջ Լտուարտ թագաւորին եւ Լուպէ նախագահին միջեւ կատարուած տեսակցութիւնը շատ սիրալիր էր եւ կէս ժամ տեւեց։ Դիւերը Թէսթր-Ֆրանսէ գացին։ Ճամբուն երկու կողմերը հէնքերը չբեղապէս լուսազարդուած էին եւ բազմաթիւ ժողովուրդ հաւաքուած էր։

(Մանօր. Գործակալութեան. — Երէկ իրիկուան եւ այս առաւուան հեռագիրները տակաւին չստացանք)։

(ԱԾԱՆՍ ՆԱԽԱԴՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 3 մայիս. — Լտուարտ թագաւորը ներկայ գտնուեցաւ Պ. Տէլքասէի կողմէ արուաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ արուած սեղանին։ Խտուարտ թագաւորը, իրիկուան, անգլիական դեսպանատան մէջ հացկերոյթի մը տուաւ Պ. Լուպէի։ Հրաւիրեալներուն թիւն էր 98։ Տիկին Լուպէ ալ ներկայ գտնուեցաւ։ Սեղանին եղբը գահոյից դահլիճին մէջ չատ կարճատեւ երեկոյթի մը տեղի ունեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան մէկոյն հացկերոյթին հրաւիրեալները։

—Բարիզի զանազան թաղերուն մէջ հանդէսներու տեղի ունեցան։ Պ. Լուպէ Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշան տուաւ Խտուարտ թագաւորին հետեւորդներուն։

ԼՈՆԴՈՆ. — Անգլիոյ լրագիրները գանգատութիւն կը լսեցնեն Էքսուարտ Է.ի եղած պիրալիը ընդունելութիւններուն համար։ Կը յաքնն թէ այդ արտայայտութիւնները պտղաբեր պիտի ըլլան իրեւ մեծ չան մը երկու ազգերուն որոնք միշտ յառաջապահները եղած են յառաջդիմութեան եւ քաղաքակրթութեան։

ՀՌՈՄ. — Պապը, այսօր, պաշտօնապէս ընդունեց Վիկտէմ կայսրը։

ՊԵՐԼԻՆ. — Ընկերվարական կուսակցութեան լրագիրները բուռն պայքար մը կը մղեն առեւտրական դաշնագրութեանց վերանորոգումին դէմ։

ՌՈՒՇԻՆԻԹԷՆ.— Բեղերսպուրկի ամերիկեան դեսպանը հեռագրեց թէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամզտորֆի կոմսը ապահովցուցեր է զինքը թէ բոլորովին երեւակայական են Մանչուրիոյ մասին Ռուսիոյ կողմէ Չինու առաջարկած պայմանագրութեան վերաբերեալ լուրերը։ Սխալ է նաեւ այն լուրը թէ Ռուսիա պահանջած ըլլայ Չինէն՝ մերժել միւս տերութեանց կողմէ ըլլալիք պահանջումները՝ բաց նաւահանգիստներ ձեռք բերելու եւ կամ հիւպատոսութիւններ ունենալու Մանչուրիոյ մէջ։ Ռուսիա մտադիր չէ նաեւ միւս ազգերը դուրս ձգել Մանչուրիոյ մէջ իր ունեցած առաւելութիւններէն, միանգամայն բացարձակ առանձնաշնորհներ տալու Ռուսերուն։ Վերջապէս Լամզտորֆի կոմսը յայտարարեր է որ հիմա բաց եղած դուռը փակելու մասին բան մը պիտի չըլլայ։ Ուաշինկթընի ուս դեսպանն ալ երէկ միեւնոյն ապահովութիւնները տուեր է արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ առեւտրական դաշնագրութիւնները դադրած հռչակելու մասին եղած հարցապնդումին վրայ։ Ներքին գործոց նախարարը պատասխանեց թէ մասնաւոր պատճառներով, որոնք չատ մօտէն յարաբերութիւն ունին երկրագործութեան, կարելի չէ տեղեկութիւն տալ թէ առեւտրական դաշնագրութիւնները ե՞րբ պիտի դադրին կամ նորոգուին։

ԼՈՆԴՈՆ.— Ծանուցուեցաւ, թէ ճիպուտիի ու Ատէնի ճամբով մաքսանենգութեամբ զէնք փոխադրուած է Մատիլայի համար։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոդրիք Երեսփ. Ժողովին մէջ յայտարարեց թէ այդ մաքսանենգութիւնը տեղացի վաճառականներուն դործն է եւ թէ Իտալիոյ հետ համախորհուրդ ամէն միջոց ձեռք առած է եւ պիտի առնէ, այդ առուտուրը արգիլելու համար։

—Բազքան հարիւրապետը որ Պորնուն կը դատուի, տեսակցութիւններ ունեցաւ Լոնտոնի մէջ։ Պորնու կը գտնուի կեդրոնական Ափրիկէի անգլիական ազդեցութեան շրջանակին մէջ։ Հարիւրապետը յուսացաւ թէ Պորնուի անտեսագիտական արժէքին վրայ. երկիրը քանդուած է. քարտէսին մէջ երեւցող քաղաքները գոյութիւն չունին. մնացածն ալ Թուարէկները կը կողոպտեն։ Համեմատաբար կարեւոր առեւտրի առարկան է բոթասը որ Ջատի կղզիներուն մէջ կը շինուի։ Ցայտնի չէ թէ այդ կղզիները ֆրանսա՞ կա՞ն թէ անգլիական ազդեցութեան շրջանակին մէջ կը գտնուի։ Նոյն հարիւրապետէն՝ ըսէ թէ Ֆրանսական Քոնկոյի մէջ դիւրին ճամբաներ չկան Չինտերի Ֆրանսացիներուն։

—Երէկ առաւ. Ֆրանք ի մէջ, Քանատա, երկաչարժ մը եւ յետոյ հրաբուխի ահագին բորբոքում մը տեղի ունեցաւ։ Ֆրանք հանքագործներու փոքր քաղաք մըն է Ապատաժուտ Լոնտոնէն ստորոտը։ Հանքագործի բնակարանները ընտանիքներ թաղուեցան քարի, ժայռի եւ չաւաներու տեղատարափի մը տակ՝ արձակուած Թորթին լերան կ.ղմէ որ մօտերը գաղաքին կը տիրէ։ Այդ բորբոքումը նախապէս գուշակել տուող նշան մը չէր տեսնուած մինչեւ հիմա։ Բնակիչները իրենց գործերովը կը զբաղէին՝ այրերը հանքերուն եւ կիներն ալ տուներուն մէջ։ Լեռը, ուր հրաբուխի նշան մը չկար, յանկարծ սլայթեցաւ եւ լաւաներուն հեղեղ մը սկսաւ տարածուիլ ամէն կողմ։ Քաղաքին մէջ սոսկալի խուճապ մը տիրեց։ Կիներ ու աղաջ լաւային խուժելը տեսնելով, հանքերուն բերանը փութացին գործաւորներուն իմաց տալու, բայց լաւան անոնցմէ առաջ անցաւ եւ վաղեց հանքերուն մէջ, որով խեղճ գործաւորները ազատելու յոյս չմնաց։ Ցայտնի չէ թէ ո՞րքան գործաւորներ կը գտնուին հոն։ Վերջին հեռագիրներ հարիւր քառասուն ցոյց կու տան զոհերուն թիւը, բայց հաւանական կը նկատուի թէ աւելի շատ է։ Ամբողջ դաշտը,, Ֆրանքէն մինչեւ երեսուն ֆիլոմէթր հեռաւորութեամբ, լաւաբով ծածկուած է՝ 25 աք բարձրութեամբ եւ երկու քիլոմէթր տարածութեան վրայ։ Ֆրանքի եւ Խաղաղանի եղեռքներուն մէջեւ հաղորդակցութիւնները շատ դժուար են։ Քանի մը օր սպասել հարկ է, մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու համար։

ՌՈՒՇԻՆԻԹԷՆ. — Նախագահ Ռուզվէլթ Սէն-Լուի ժամանեց, ուր պիտի նախագահէ տեղւոյն արուեստանոցէրին շէնքերուն բացմանը։ Մոնթանայի, Քանասի ու Այսուայի նահանգներէն անցաւ, ամէն կողմ ճառեր արտասանելով եւ ժողովուրդին կողմէ խանդավառութեամբ ընդունուելով, ինչ որ իր վայելած ժողովրդականութիւնը ցոյց կու տայ։ Նախագահին վերջին յայտարարութիւնները ամերիկացի կնոջ ամուսնութեան մասին զոր ցեղի անձնասպանութիւն կը նկատէ, կ'ենթադրուի թէ յուզած է ժողովուրդը, վասն զի Պ. Ռուզվէլթի անցած տեղերը բազմաթիւ տղաք ցոյց տուեցան անոր կիները որոնք տղայ մը գրկած էին եւ քանի մը հատ ալ չորս կողմերին, կեցած էին կայարաններուն մէջ։ Պ. Ռուզվէլթի այդ ալոց չատերը կը հարբուրէր։

—Մ. Նահանգաց նախագահը յուլիսին պաշտօնական այցելութիւն պիտի տայ Ֆրանսայի։

ԷՆ ԱՌԱՋ ԱՍ ԿԱՐԴԱՑԷՔ

ՀՈՎԱՆՈՅԱՎԱՆԱՆ

ՄԻԼԻՈՆԱՏԻՐ ՀԱՅԿԱԶՆ

Քանի մը հարիւր կամ հազար ղրուշ ծախսելով կը ճանչ կամ չունի կու տաք ղգեստ, շապիկ, ֆէս եւ գլխարկ վայելելու եւ վայելցնելու համար։ Աղէկ։ Բայց ինչ օգուտ. եթէ անձրեւի մը բանուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատանք ամբողջ կը թծուրին եւ նորութեան չենքնորէքը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով շինուած, ձեւաւոր եւ բնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը դնելիք Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Մի. հրդատ Հայկազնէն։ Գոհ կը մնաք

Մանչուրիոյ մէջ իր ունեցած առաւելութիւններէն, միանգամայն բացարձակ առանձնաշնորհներ տալու Ռուսերուն։ Վերջապէս Լամզտորֆի կոմսը յայտարարեր է որ հիմա բաց եղած դուռը փակելու մասին բան մը պիտի չըլլայ։ Ուաշինկթընի ուս դեսպանն ալ երէկ միեւնոյն ապահովութիւնները տուեր է արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ առեւտրական դաշնագրութիւնները դադրած հռչակելու մասին եղած հարցապնդումին վրայ։ Ներքին գործոց նախարարը պատասխանեց թէ մասնաւոր պատճառներով, որոնք չատ մօտէն յարաբերութիւն ունին երկրագործութեան, կարելի չէ տեղեկութիւն տալ թէ առեւտրական դաշնագրութիւնները ե՞րբ պիտի դադրին կամ նորոգուին։

ԼՈՆԴՈՆ.— Ծանուցուեցաւ, թէ ճիպուտիի ու Ատէնի ճամբով մաքսանենգութեամբ զէնք փոխադրուած է Մատիլայի համար։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոդրիք Երեսփ. Ժողովին մէջ յայտարարեց թէ այդ մաքսանենգութիւնը տեղացի վաճառականներուն դործն է եւ թէ Իտալիոյ հետ համախորհուրդ ամէն միջոց ձեռք առած է եւ պիտի առնէ, այդ առուտուրը արգիլելու համար։

—Բազքան հարիւրապետը որ Պորնուն կը դատնայ, տեսակցութիւններ ունեցաւ Լոնտոնի մէջ։ Պորնու կը գտնուի կեդրոնական Ափրիկէի անգլիական ազդեցութեան շրջանակին մէջ։ Հարիւրապետը յուսացաւ թէ Պորնուի անտեսագիտական արժէքին վրայ. երկիրը քանդուած է. քարտէսին մէջ երեւցող քաղաքները գոյութիւն չունին. մնացածն ալ Թուարէկները կը կողոպտեն։ Համեմատաբար կարեւոր առեւտրի առարկան է բոթասը որ Ջատի կղզիներուն մէջ կը շինուի։ Ցայտնի չէ թէ այդ կղզիները ֆրանսա՞ կա՞ն թէ անգլիական ազդեցութեան շրջանակին մէջ կը գտնուի։ Նոյն հարիւրապետէն՝ ըսէ թէ Ֆրանսական Քոնկոյի մէջ դիւրին ճամբաներ չկան Չինտերի Ֆրանսացիներուն։

—Երէկ առաւ. Ֆրանք ի մէջ, Քանատա, երկաչարժ մը եւ յետոյ հրաբուխի ահագին բորբոքում մը տեղի ունեցաւ։ Ֆրանք հանքագործներու փոքր քաղաք մըն է Ապատաժուտ Լոնտոնէն ստորոտը։ Հանքագործի բնակարանները ընտանիքներ թաղուեցան քարի, ժայռի եւ չաւաներու տեղատարափի մը տակ՝ արձակուած Թորթին լերան կ.ղմէ որ մօտերը գաղաքին կը տիրէ։ Այդ բորբոքումը նախապէս գուշակել տուող նշան մը չէր տեսնուած մինչեւ հիմա։ Բնակիչները իրենց գործերովը կը զբաղէին՝ այրերը հանքերուն եւ կիներն ալ տուներուն մէջ։ Լեռը, ուր հրաբուխի նշան մը չկար, յանկարծ սլայթեցաւ եւ լաւաներու հեղեղ մը սկսաւ տարածուիլ ամէն կողմ։ Քաղաքին մէջ սոսկալի խուճապ մը տիրեց։ Կիներ ու աղաջ լաւային խուժելը տեսնելով, հանքերուն բերանը փութացին գործաւորներուն իմաց տալու, բայց լաւան անոնցմէ առաջ անցաւ եւ վաղեց հանքերուն մէջ, որով խեղճ գործաւորները ազատելու յոյս չմնաց։ Ցայտնի չէ թէ ո՞րքան գործաւորներ կը գտնուին հոն։ Վերջին հեռագիրներ հարիւր քառասուն ցոյց կու տան զոհերուն թիւը, բայց հաւանական կը նկատուի թէ աւելի շատ է։ Ամբողջ դաշտը,, Ֆրանքէն մինչեւ երեսուն քիլոմէթր հեռաւորութեամբ, լաւաբով ծածկուած է՝ 25 աք բարձրութեամբ եւ երկու քիլոմէթր տարածութեան վրայ։ Ֆրանքի եւ Խաղաղանի եղեռքներուն մէջեւ հաղորդակցութիւնները շատ դժուար են։ Քանի մը օր սպասել հարկ է, մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու համար։

ՌՈՒՇԻՆԻԹԷՆ. — Նախագահ Ռուզվէլթ Սէն-Լուի ժամանեց, ուր պիտի նախագահէ տեղւոյն արուեստանոցէրին շէնքերուն բացմանը։ Մոնթանայի, Քանասի ու Այսուայի նահանգներէն անցաւ, ամէն կողմ ճառեր արտասանելով եւ ժողովուրդին կողմէ խանդավառութեամբ ընդունուելով, ինչ որ իր վայելած ժողովրդականութիւնը ցոյց կու տայ։ Նախագահին վերջին յայտարարութիւնները ամերիկացի կնոջ ամուսնութեան մասին զոր ցեղի անձնասպանութիւն կը նկատէ, կ'ենթադրուի թէ յուզած է ժողովուրդը, վասն զի Պ. Ռուզվէլթի անցած տեղերը բազմաթիւ տղաք ցոյց տուեցան անոր կիները որոնք տղայ մը գրկած էին եւ քանի մը հատ ալ չորս կողմերին, կեցած էին կայարաններուն մէջ։ Պ. Ռուզվէլթի այդ ալոց չատերը կը հարբուրէր։

—Մ. Նահանգաց նախագահը յուլիսին պաշտօնական այցելութիւն պիտի տայ Ֆրանսայի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 19 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	22	12
Ամէնէն բարձր գին	»	22	23 1/2
Ամէնէն վար գին	»	21	05
Բումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	124	—
Ամէնէն բարձր գին	»	124	75
Ամէնէն վար գին	»	123	75

ԲԱՑՈՒՄ 21 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Ղ.	22	18
Բումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	124	—
Շիրքէթի Խալրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Գանցա		—	—
Ռէյտի ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Դօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօր		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	40
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	30
» ժուիսանս		1	70
» պարտաթուղթ		492	—
Քարափ Ղ. Գոլոյ		503	—
Թրանսվալ		135	—
Քրէտիի Ֆոնսիէ էժիբսիէն		264	—
Լավրիոմ		83	50
Անատոլլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	40
« պարտաթուղթ	«	527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	Ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Գէրլին անտոկոս չէք	մարք	13	57
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	17	20
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բոլ Խբէրիտ	»	20	10
Քրիսից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	105	05
Մէճիտիէ	»	—	—
Բուպլի Ղրշաղրամ	Օ. Ո.	5	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆԴՈՆ, 2 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	91	93
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	59	50
» » » Դ. բաց.	29	25
» » » Դ. գոց.	29	75
Օսմանեան Գանցա	13	87
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մոնոբոլ	44	—
Պուլկարական 1888	92	—
Եգիպտէրէն Ինտիդիթ	107	—
Տամբիկ	105	—
Թրանսվալ	5	25
Այտին Երկաթուղի	14	—

ՕՍՄ. ՀԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍ

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ
ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ՍՊԵՆԻԱ
Ա. ՊԻՕՍԻՕՂԼՈՒ, Գ. ԼԻՆԱՐՏՈ
ԵՒ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, շատ կարեւոր բարւոքում մը կրած է շնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտոյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել գերազանցապէս խորոլիք կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ տուած է այս կիրը, ծուխ եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ խորոլիք կիրերէն աւելի ազէկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ. ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը խորոլիք չէ գերազանցապէս։ Երեք պայմաններ կը միացնէ իր մէջ.— Խնայողութիւն, առոյգարար հանգամանք, հաստատունութիւն։

Կեդրոնական մթերանոց, Կալաթա, Քալաֆաթ-Եէրի, թիւ 63, ատաղձավաճառ Պ. Քէօսէօղլու Խարալամպոսի մեծ մթերանոց։ Մասնաճիւղերն են Պոլիս, Քէրէսթէճիլէր, թիւ 394, Դարդիւղ քարափին վրայ, Նանի Մէրքայիի քով, Սամսոն Անտոնօղլու Եղբարք։ 83—105

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՒ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Մուտքագրեալ դրամ՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000 էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տեղական բոլորը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլոր տեսակներէն աւելի ստկազմանդ և շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ վճարման, համբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, անձնասպանութեան և մի՛չեւ իսկ պատերազմի ատեն։ Տեղական բոլորը կ'երաշխաւորի փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալին վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագրէն հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները դատ դատ նշանակուած են բոլորին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետամնաց ապահովագրիները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցի մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի անմիջապէս, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար գրեցէք։

Տնօրէնութիւն և Թուրքիոյ Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԴՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քնին Պատուիրակ
Ա. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս, Հուքիւլ խան
Վայլոտա փողոց, Վիթալիս խան
Գալաթիա

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՈՒՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրաւեղով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաէօյ Գալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավու ազ փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարբուճճըլար, Զարշըը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Ie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար Զարշը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզուի տունը։

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԼԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ ւենդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու ջանքերէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններն գնահատելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը չօքոլատ պէս խիստ քաղցրակամ է և միւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժգնանան, կ'ամրանան։ Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով մեծցող տղաք, քաջառոյգ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք ան հրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղատներուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 13—26

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱԳԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՕԳԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Մայիս 5ին Միջերկրեայ, Մարսիլիա։
» 11ին Անգղոլի, Անառ. եղերքէն
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մայիս 5ին Միջերկրեայ Սմիռն. Տրապիզոն, Պաթում և Նովա օսիպ։
» 12ին Անգղոլի, ուղ. Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղուկի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութիւնները կրնան դիմել Դեղեմանալին Թոփ Հանէ Քարաքիւղ մոյտ։ 516 Թ. ՌԷՔՈՒԼ

ՖԻՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ միջեւ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քանարտիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Յամբանիա	12950	Բավլա	2945
Նուբիանա	8843	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Միբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Օնբվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուլբանի	7269	Շէբպուլկ	161

Շերպուրկ չոգենաւը, նաւապետ Քէրպինէկ, ընդհանուր վաճառքով Լիվերբուլէն հոս կը սպասուի մայիս 15ին։

Դիմել առ ՃՈԼԻ ԵՒ ՍԻԿԷՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէքի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթա։ Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տեսակներով կը հրատարակուի, և 189ի Ապրիլ 1էն սկսեալ շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տեսակ պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տեսակէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով։ Երեք հատորներուն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագիրը հետեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տեսակներով կամ սեռիներով եւ կամ Ռոզակազմ հատորներով
225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանեատներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անդամ մը, պայմանաւոր որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրուողը զերծ կը մնայ ապագայ գէնի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի գրականներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ենդրողին 16 երեսնոց գրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

Աբիս եւ Ընկ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵԼԻՆԱՑ եւ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թանեսաֆալէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպայի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուլէքի հոտաւէտ և լուսաքի պարզօճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանքներ դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գինիներու գնաբաղդ ածանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսաի Պաք և Կ. Ինճէճաեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի սորին, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցակագրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲՈՒՐՍ.— Պ. Պ. Լաքառիէռ Որդի եւ Ընկ. 28. — Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՒՍԱ.— Պ. Պ. Ապար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանպալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.— Պ. Պ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Պէռոն Արտիֆի
ՋՈՒՄՐՈՒԼՈՒ.— Պ. Հայնրիխ Վանտինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՍԿԵՌԻԱ.— Պ. Մ. Քափուանօ.
ՓԷՏԵՐՍԲՈՒՐԳ.— Պ. Ֆրանսէլ Նիֆֆէր.
ՕՄՍՈՒՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱԲԻԶՈՆ.— Պ. Արիս Պ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բռօվտաալ.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ
Ընդսկզ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Կօզ	1011	Մալմ	724	Բօզորիս	186
Ալէքթ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօանս	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անտէլ	1541	Գորսս	895	Հիրս	775	Մարդէլլս	3709	Ցիրիս	1735
Արիոսզս	2271	Տիտս	4311	Հիտալկս	1581	Միքատս	3557	Միլիս	1193
Պասանս	1822	Տօմինս	937	Հինաու	3720	Միլս	1057	Սբէրս	1200
Պորտինս	1264	Տուրս	2383	Հորատիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Պրավս	1076	Տրաբս	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Պրֆիալս	4431	Էպրս	2464	Իտահս	5540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Գէլրս	1671	Էլսորտս	1520	Ֆիրնս	1080	Օնթարիս	4036	Թորրիտս	487
Գալիլբսս	1337	Էրազս	1841	Ֆէլէս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Ֆօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Ֆօվնս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բրիսթօ	2229	Վօլթուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանսիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Բինալտս	1663	Տէտս	1850
Գլիս	2697	Գալիլէս	3060	Լիվօրնս	1643	Բօլլս	1613	Զէրս	1200
Գոլոշատս	4235	Ֆիդանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բօմէս	1789		

Քլատս չոգենաւը, նաւապետ Գէլտինկ, ընդհանուր վաճառքով Հալիֆ հոս հասած է։

Քլիս չոգենաւը, նաւապետ Սընկ, ընդհանուր վաճառքով Հալիֆ հոս հասած է։

Հարաշիս չոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հալիֆ հոս կը սպասուի մայիս 8ին։

Վասսս չոգենաւը, նաւապետ Կէյն, ընդհանուր վաճառքով Հալիֆ հոս կը սպասուի մայիս 17ին։

Քասթիլլս չոգենաւը, նաւապետ Կրէյամ, ընդհանուր վաճառքով Նիւ Եորքէն հոս կը սպասուի մայիս 10ին։

Դիմել առ գլխաւոր Ա. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ԶՕՆ
Թիւ 23—24. Քէուշիւք Մէյլէթ խան. Գալաթա։ 277

COMP RUSS
Navigation à Vapeur et de Comm
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Երթեւեկութիւններ

Գշ. 22/5 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 23/6 Իզմիր, Բիրէ. Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հասցէագրելիք Լուերսանդրիայէն (Բորդ-Սայիտ, Ֆամագուստա, Գէրուզ, Թարապուլուս-Սուրիա)
Եշ. 24/7 Սէվաստոպոլ ժամը 10ին միջօրէի առաջ։
Ուր. 25/8 Օտեսայէ ժամը 10ին միջօրէին առաջ
Շբ. 26/9 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սիգրի, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս, Գէրուզ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ եւ սանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ միջեւ բանող օրգանիզ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիա	[illegible]
Ամէրիկան	10500	Էմիրտին	[illegible]
Բէսրան	10500	Արմ.ան	[illegible]
Լանքասդրիան	9000	Այէերիան	[illegible]
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	[illegible]
Գոլոմպիան	8000	Ամէրիկան	[illegible]
Ճորտիան	8000	Ամստալոզիան	[illegible]
Ֆասքոնիան	8000	Ալգաշիրն	[illegible]
Տրրմինիան	8000	Էլսպանիան	[illegible]
Յալէրնիան	3700	Մինեօ	[illegible]
Վավնիան	3700	Օբոլոզ	[illegible]
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	[illegible]
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի աէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Լիվերբիոյ մաքսատունը հանելու կոյր իրենց հրահանգը զրկել չգենաւին ծանուցումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՆԳԼԱՐ ԼԱՆՏՈՆԻՆ
Ղալաթիա, քարտէզին վրայ մաքսատան հին տեղը։ 600

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի, Գլասգոյի, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող օրգանիզ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամսէգ	3000	Թիպս	[illegible]
Անպիս	3000	Նէրմիս	[illegible]
Թէյպը	3000	Օսայրիս	[illegible]
Քեանորուս	3000	Բէրա	[illegible]
Ֆարոս	3000	Մէֆիսը	[illegible]
Օսմանլի	3000	Գասբրնի	[illegible]
Մարքօպիս	2500	Գիւլէտ	[illegible]

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուէքիլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 21. Ճէյմս Սգոթ Լիվերբուլ

Աբոնատեր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,ի (29)

ՖՈՐԹԻՈՆԷ ՏԻՐ ՊՈՒԱՆՈՊ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԺՕՐԺՔԷԻ ՇԱՀԱՏԱՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Դ

Իր ապարանչքանը անտիսթօրէն ցոյց կու տար այդ ազնուր պարոններուն. աւելի հեռուն դնաց փնտռել իր բաղդը։

Սեղաններուն առջեւէն անցաւ, ուր երկու սեռէ յաճախորդներ կ'արբենային նուազ զովացուցիչ ըմպելիներ. կանգ չառաւ անոնց առջեւ, որովհետեւ գիտէր թէ այդ անկիւնին մէջ չէր գտնուեր իր փնտռածը։ Սակայն ծարաւէն կը մեռնէր. փոչին կը խեղդէր կոկորդը եւ ականջները կը ըղձային։

Սէքիլնկ աղմկալից վայր մըն է. ոտքի վրայ գտնուող ամբոխի մը շարունակական ոտնաձայնը, արձակուած քրքիջները, գաւաթներու բաղխումը, ներսը խաղացուած կատակերգութեան աղմուկը, եւ այս ամէնուն վրայ տիրող չմուչկներուն երկարաեւ ճռնչիւնները լսելի կ'ըլլային։

—Կրօ՛ղ, այս թոհուբոհը անհաճոյ է, բայց գաղտնի խօսակցութեանց կը յարմարի։ Երբ կնոջ մը հետ խօսակցիս, ապահով կ'ըլլաս թէ քովինդը բան մը չպիտի լսեն։

Ճեմալայրին մէջ տեղուանքը, վերջապէս նշմարեց իրեն ծանօթ երեք պէրուհիներ, որոնք օթեակի մը մէջ նստած էին. ատոնք այն պէրուհիներէն էին՝ որոնք լիմին չրջանը կ'ընեն իրենց կառքով, պարտաթուղթեր ունին իրենց թղթապանակին մէջ եւ վայելուչ կերպարանք մը։

Այդ կիներուն հետ երիկ մարդ չկար եւ փնտռելու հեռամուտ ալ չէին։ Իրենց առանձնաշնորհեալ տեղերուն բարձրէն կը դիտէին սկսնակ եւ դաւառէն եկած պէրուհիները, ծաղրելով անոնց արգուզարդերը ու դէմքերը։

Բայց Մաքսիմ անոնց բարեկամն էր. հեռուէն նշմարելով զայն, իրենց ամէնէն շնորհալի ժպիտը ուղղեցին անոնք։

Թախանձանքի չսպասեց մօտենալու համար այդ կիներուն. օթեակին տակ դնաց եւ երկու ձեռքերը դրաւ անոր երեսներին վրայ, ցոյց տալու համար ապարանչքի մը տէր ըլլալը։

—Ալ եւս մէջտեղ չկաք, ըսաւ մեծդի խարտիշագեղ մը որ Տէլիին կը կոչուէր եւ անդլիական ձեւեր ունեցողի համբաւ ունէր։ Ուրեմն օրէ ի վեր մէկ անդամ միայն անտառին մէջ տեսած եմ ձեզ։ Միթէ ծախեցի՞ք ձեր աշխատ ձին, որ այնքան լաւ կը սուրար։

—Մաքս, սիրելիս, ուրբաթ օրը Վարիէթէի առաջին ներկայացման չէիք եկած։

—Մանրակրիտ, շատ ծանրակրիտ բան է, աւելցուց թխագեղ Բորա ծիծաղելով, իր սպիտակ ակռաները ցոյց տալու համար։

—Դրաւ դնենք որ ամէն իրիկուն հոս կու գայ, դռչեց Պէրթ Վէրրիէ, նորեկ մը օրուան պերճադիներուն մէջ, բարի աւրած մը՝ որ գեղեցկարանութեամբ չէր խրոխտար։ Շատ չիք բան մը չէ, բայց նուազ սազակալի է թէյ խմելը։

—Ի զուր պատճառը կը փնտռէք, տիկիններ, պատասխանեց Մաքսիմ։ Պիտի խոստովանիմ։ Ոչ մէկ տեղ կը տեսնէք զիս, որովհետեւ սիրահարուած եմ։

—Դնա բանդ։

—Խենթի պէս սիրահարուած եմ, զաւակներս։ Ատանկ մի ըսէք։ Անիրաւած պիտի ըլլաք զիս։

—Ա՜հ, սիրելիս, ըսաւ Պէրթ, ճշմարիտ ըլլալու է ըսածը։ Սիրոյ զգացման մէջ թաղուած է մինչեւ... ո՛չ արմունկը... ատոր ապացոյցը սա է թէ իր պաշտելիին մէկ նուէր-յիշատակը անցուցած է դատակին վրայ։

Մաքսիմի առած դիրքին մէջ, երկու ձեռքերը օդին մէջ, թեղանիքներու հանդիսաւոր, երեւան ելաւ դատակին վրայ գտնուած ապարանչքանը. անոր առաջ բերելիք տպաւորութեան վրայ դրած էր յոյսը, իր նպատակին հասնելու համար։

Զեւի համար միայն ետ քաշել ուզեց թեւը, բայց իսկոյն Թոյլ տուաւ որ վայելչօրէն ձեռնոցապատ ձեռքերը չշփեն այդ ինքնայատ գոհարեղէնը։

—Հիանալի է, կ'ըսէր Բորա հեգնօրէն։ Միայն թէ այդ կինը անչահ նուէր մը ըրեր է ձեզի։ Այս ապարանչքանը անճաշակ բան է, սիրելիս։ Շողակները դեղին են եւ փերուզակները՝ ժգոյն։

—Աւասիկ աշխարհիկ կիներու ըրած նուէրները։ Ճաշակ չունին անոնք։ Ասիկա նուիրողը աշխարհիկ կին մըն է, այնպէս չէ՞։

—Մանկամարդ ըլլալու չէ, ըսաւ Պէրթ։ Իմ մեծ մայրս ալ ճիշդ ատոր նրման ապարանչքան մը ունէր... բոմի ձեւով։

—Բան մը չհասկցաք, մրմնջեց Մաքսիմ, բարկացած երեւոյթով մը։ Այդ անձը օտարուհի մըն է...

—Շատ չատ Մոնմարթր բնակող Սպանուհի մը։ Աշխարհիկ կեանքի հոսանքին մէջ նետուող ուեւէ կին չպիտի համարձակէր այդ հնոտի գոհարեղէնը կրել։

—Սիրելի բարեկամուհիս, այդ ապարանչքանը ինձի տուողը աշխարհիկ կեանքի յորձանքին մէջ չէ նետուած։ Իր բոլոր ադամանդները ընտանիքէն մնացած են։

—Պա՛հ, այդ ձեւին տակ մի ներկայացնէք զայն։ Ինձի այնպէս կու գայ որ այդ գոհարեղէնը տեսած եմ գիշերային ընթրիքի մը մէջ։

—Իրա՞ւ։ Հաճոյք պիտի պատճառէք ինձի ըսելով անունը ձեր այն ընկերուհիին, որ ձեղի ցոյց տուած է այդ ապարանչքանը, պատասխանեց Մաքսիմ աղխուժիւ։

—Մոռցած եմ անունը, բայց միտքս կու գայ, քանի որ այնքան կը փափաքիք գիտնալ։ Կը խնդա՞ք։ Կը կարծէք որ կատա՞ք կ'ընեմ։ Իրաւունք չունիք չհաւատալու. օրին մէկը պիտի ապացուցանեմ թէ կը ճանչնամ ձեր իշխանուհին։

Մաքսիմ մտադիր էր բողոքելու այդ խօսքերուն դէմ։ Ցոյս ունէր թէ Պէրթ Վէրրիէ չէր սխալեր եւ թէ Էվերլոյ անունը պիտի ըսէր, ուրեմն պիտի կրնար օգտուիլ ինքն։

Բայց այնպէս գրուած էր թէ առաջին հետաքրքրութիւնը կանգ առնէ հոս։

Տէլիին կոտրտուելով ըսաւ.

—Ահա բժիշկներուն ամէնէն հաճելին։

Մաքսիմ ետին դարձաւ եւ դէմ առ դէմ եկաւ պարոնի մը հետ զոր ամէն իրիկուն կը տեսնէր իր ակումբին մէջ. հունդարացի բժիշկ մըն էր որ ամէն դի մէջ վարպետ էր, ճարտարն ալ ամենը հաշուելով. այս վերջին խաղին հանդիպումը կը զդար, թէեւ քիչ խաղալ գոյն։

Մաքսիմ շատ զարմացաւ սէքիմնկի մէջ տեսնելով այդ ճէնթլմէնը, եւ ալ աւելի սրտնեղութիւն զդաց՝ տեսնելով որ խօսակցութիւնը ընդմիջուած էր ամէնէն շահեկան տեղը։

Բայց Մաքսիմ զդաց թէ միջոց չկար չարունակելու հարցաքննութիւնը, ուստի մտադրեց բաժնուիլ, միտքը դնելով խօսակցութիւնը վերսկսել օրիորդ Պէրթի հետ, այդ գլխացաւ մարդը հեռացնելէն ետք։

Այդ Մաքսիմ բժիշկի չէր նմանիր բնաւ։ Խոշոր պեխեր ու անագին կիսամորուքներ ունէր. շատ լաւ պիտի վայլէր իր հրամանատար դումարտակի մը գլուխը անցուցած սարտարտ մը ու ձեռքին մէջ թուր մը։ Զայն տեսնողը մտովի կը հարցնէր թէ ինչո՞ւ համար անոր բրաէնկոթը բանուած զարդեր չունէր եւ կօշիկներուն վրայ խթաններ չկային։

Սակայն ճշմարիտ բժիշկ մըն էր ան, գերմանական ու լեհական մէկ քանի համալսարաններէ վկայուած։ Բժշկութիւն չէր ընէր, որովհետեւ հարուստ էր. սակայն իրեն դիմողին չէր մերժեր